

Dutch Caribbean Research Platform

Naar een duurzame versterking van het kennissysteem in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden

Wiebe E. Bijker & Jorien Wuite

NWO

Dutch Caribbean Research Platform (DUCARP)

Naar een duurzame versterking van het kennissysteem in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden

Wiebe E. Bijker & Jorien Wuite

Dutch Caribbean Research Platform
(DUCARP)

Naar een duurzame versterking van het kennissysteem in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden

Wiebe E. Bijker & Jorien Wuite
Ondersteuning: Josef F. Stuefer (NWO)

In opdracht van de NWO-Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO)
Den Haag, 2021
© NWO

Dit rapport maakt deel uit van het Programma Caribisch Onderzoek dat door OCW gefinancierd en door NWO uitgevoerd wordt.

Jorien Wuite is sinds 31 maart 2021 lid van de Tweede Kamer en heeft haar werkzaamheden voor dit adviesrapport vóór de genoemde datum beëindigd. Voor de afronding van het concept rapport was ze bij de eindredactie betrokken.

Inhoud

1. Woord vooraf 5
2. Managementsamenvatting 6
3. Aanleiding & opdracht 8
4. Werkwijze 10
5. Algemene bevindingen 12
   - 5.1 Het kennislandschap op de Caribische eilanden van het Koninkrijk 12
   - 5.2 Wetenschappelijk onderzoek op de Caribische eilanden van het Koninkrijk 14
   - 5.3 Positie van het huidige CNSI binnen het kennislandschap 16
6. Basisprincipes 18
   - 6.1 Eigenaarschap 18
   - 6.2 Koninkrijk-breed 18
   - 6.3 Disciplinair breed profiel 19
   - 6.4 Caribische Kennisagenda 19
   - 6.5 Modulaire opbouw 20
   - 6.6 Netwerkorganisatie 20
   - 6.7 Kwaliteit & onafhankelijkheid 21
7. Bouwstenen voor toekomstscenario's 22
   - 7.1 Activiteiten 22
   - 7.2 Thematische invulling 25
   - 7.3 Locatie 26
   - 7.4 Reikwijdte 27
   - 7.5 Organisatie & inbedding 27
8. Toekomstscenario 28
   - 8.1 Uitgangspunten en kernwaarden 28
   - 8.2 Taken en werkzaamheden 29
   - 8.3 Structuur en reikwijdte 31
   - 8.4 Governance en inbedding 32
   - 8.5 Gefaseerde uitbouw 34
   - 8.6 Implementatie 34
   - 8.7 Financiële overwegingen 35
9. Aanbevelingen 37
10. Bijlagen 39

DAILY FRESH FOOD

1. Woord vooraf

De wereld staat voor grote uitdagingen: van pandemieën tot natuurrampen, van klimaatverandering tot aantasting van cultureel erfgoed, en van scheve welvaartsdeling tot vernietiging van ecosystemen. Deze uitdagingen bedreigen alle maatschappijen, ook die in de Cariben.

Wetenschappelijk onderzoek is cruciaal voor het aanpakken van dit soort uitdagingen. De recente ervaringen met de Corona pandemie laten niet alleen zien hoe medisch onderzoek vaccins kan opleveren, maar ook hoe sociaalpsychologisch onderzoek nodig is om menselijk gedrag tijdens een maatschappelijke lock-down beter te begrijpen, hoe historisch onderzoek inzicht kan geven in lange-termijn gevolgen van pandemieën, en hoe economisch onderzoek kan helpen om na de pandemie er weer bovenop te komen.

Om wetenschappelijke inzichten bruikbaar te maken moeten deze goed aansluiten bij de lokale maatschappij. Wetenschappelijke kennis die eerder en elders is verkregen, moet vertaald worden naar de lokale context. En bij nieuw wetenschappelijk onderzoek moeten lokale kennisgebruikers (beleidsmakers, burgers, bedrijven) in een zo vroeg mogelijk stadium worden betrokken. Dat betekent dat voor het aanpakken van de genoemde uitdagingen in het Caribisch gebied en voor de verdere ontwikkeling van de (kennis)maatschappijen op de eilanden ook het Caribisch kennis-systeem belangrijk is – voor het vertalen van bestaande wetenschappelijke inzichten en voor het doen van noodzakelijk nieuw onderzoek.

Het Dutch Caribbean Research Platform (DUCARP), dat in dit rapport wordt voorgesteld, moet leiden tot een versterking van het kennissysteem in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden. DUCARP is een netwerk van vestigingen op alle zes de eilanden. De vestigingen bieden samen een platform voor samenwerking tussen onderzoekers en kennisgebruikers op en tussen de eilanden, met niet-Nederlandse onderzoekers en instellingen in de regio, met Nederland en met de rest van de wereld. De DUCARP-medewerkers zullen onderzoekers en instellingen binnen het Caribische kennissysteem ondersteuning bieden bij het opzetten van onderzoek, het verwerven van onderzoeksfinanciering, en bij het vertalen van onderzoek naar onderwijs en beleid.

DUCARP kan dit niet alleen. De belangrijkste basis voor de aanpak van de grote maatschappelijke uitdagingen is het Caribische kennissysteem zelf. Naast het creëren van DUCARP blijft uitbouw en versterking door gericht wetenschapsbeleid van de vier landen noodzakelijk.

Het verkenningsteam van twee verkenners en secretaris is bijzonder erkentelijk voor de rijke inbreng die het heeft ontvangen tijdens de vele gesprekken met onderzoekers, overheden en andere betrokkenen. De ervaringen, verwachtingen en ideeën van onze gesprekspartners vormen de basis voor het hele advies – van basisprincipes tot bouwstenen en aanbevelingen.

2. Managementsamenvatting

Sinds 2013 financiert het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het Programma Caribisch Onderzoek, dat door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschap en Onderzoek (NWO) uitgevoerd wordt. In het kader van dit programma werd ook het Caribbean Netherlands Science Institute (CNSI) op Sint Eustatius door het NWO-instituut NIOZ (Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee) opgericht en beheerd. Met het einde van de huidige financieringsperiode (eind 2022) in zicht heeft NWO deze verkenning van de toekomstopties voor het CNSI in opdracht gegeven. Dit is geen evaluatie van het huidige CNSI maar een blik in de toekomst. Daarbij staat de meerwaarde van deze structuur voor een duurzame versterking van het kennissysteem op de Caribische eilanden centraal. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen in dit rapport zijn gebaseerd op de gesprekken met betrokkenen, die de auteurs tussen maart 2020 en maart 2021 gevoerd hebben.

Veel gesprekspartners uitten hun zorgen over de grote mate van versnippering en gebrek aan samenhang in het huidige kennissysteem. Ook werd er veelvuldig op gewezen dat met de aanwezigheid op één locatie in de praktijk geen verbinding tussen de zes eilanden te realiseren valt. Vandaar dat dit rapport voor een nieuwe, decentrale structuur met een fysieke aanwezigheid op alle eilanden pleit. Een structuur die ondersteuning biedt aan wetenschappers, consortia en kennisinstellingen; die de cohesie, samenwerking en uitwisseling binnen het hele Koninkrijk proactief versterkt; die een brug slaat tussen verschillende wetenschappelijke disciplines, vormen van onderzoeksbeoefening, tussen wetenschap en onderwijs, tussen onderzoek en praktijk; die de wetenschap dichter bij de maatschappij brengt. Een dergelijke structuur is nodig om het Caribisch kennissysteem blijvend te versterken, in het bredere Nederlandse en internationale kennissysteem te verankeren en zo toekomstbestendig te maken. Alleen geld voor onderzoek is niet voldoende, maar een structurele investering in het kennissysteem is noodzakelijk om dit doel te bereiken.

Dit rapport adviseert het opzetten van een Dutch Caribbean Research Platform (DUCARP) in de vorm van een netwerkorganisatie met een coördinerend centrum op Sint Maarten en vijf ankerpunten op de andere eilanden. DUCARP zal activiteiten uitvoeren die nodig zijn om het wetenschappelijk onderzoek op en over de Caribische eilanden kwalitatief en kwantitatief te versterken. De nieuwe organisatie kan alleen slagen als de mensen en instellingen van de Caribische eilanden er zich voldoende eigenaars van voelen. Na een succesvolle aanloopfase kan een verdere ontwikkeling in de richting van een internationaal centrum voor SIDS-vraagstukken overwogen worden.

Het rapport doet de volgende zes aanbevelingen: (1) *Zet het voort*. Continueer de investeringen in een structuur die de duurzame ontwikkeling van het kennissysteem in het Caribisch deel van het Koninkrijk aanjaagt en faciliteert. (2) *Bouw een breed netwerk*. Laat het huidige CNSI een transitie ondergaan naar een inhoudelijk en geografisch breed aangelegd netwerk, met een wetenschapsbrede missie en met fysieke ankerpunten op alle zes de eilanden. (3) *Ván en vóór de eilanden*. Leg het inhoudelijk eigenaarschap en het initiatief voor activiteiten zo veel mogelijk bij de onderzoekers, instellingen en gemeenschappen van de eilanden (incl. diaspora). (4) *Creëer een verbindend en faciliterend platform*. Leg de nadruk op het verbinden en ondersteunen van onderzoekers, instellingen, kennisvelden en verschillende vormen van wetenschapsbeoefening op de zes eilanden. (5) *Naar een SIDS-kenniscentrum*. Gebruik als inhoudelijke blauwdruk een breed gedragen, door een open dialoog uit te werken Caribische Kennisagenda, mede op basis van een eerder uitgevoerde enquête, en overweeg na enkele jaren het doorgroeien naar een SIDS-kenniscentrum. (6) *'Here to stay'*. Zie de nieuwe organisatie niet als een tijdelijke structuur maar als een permanent onderdeel van het kennissysteem van de zes Caribische eilanden.

3. Aanleiding & opdracht

Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat sinds 10-10-2010 uit vier landen: Aruba, Curaçao, Nederland, en Sint Maarten. Nederland bestaat uit een Europees deel en drie eilanden in de Caribische regio: Bonaire, Saba en Sint Eustatius. De Nederlandse wetenschap heeft daarom de verantwoordelijkheid, aandacht te besteden aan Caribische vraagstukken, zowel op sociaal-cultureel-economisch als op natuurwetenschappelijk-ecologisch en gezondheidswetenschappelijk terrein, dit in hechte samenwerking met kennisinstellingen en andere partijen uit alle delen van het Koninkrijk.

Vanaf 2012 werden op het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorbereidingen voor een nieuw Caribisch onderzoeksprogramma getroffen, dat in 2013 met een opdracht voor uitvoering aan NWO gelanceerd werd. Het initiatief had twee componenten en moest een impuls geven aan het onderzoek op (en over) de Caribische eilanden en het moest een bijdrage leveren aan de structurele versterking van het kennissysteem op de Caribische eilanden na de staatkundige hervorming van de voormalige Nederlandse Antillen. De eerste component omvatte het NWO-subsidie-programma voor wetenschappelijk onderzoek (jaarlijks budget M€ 2,0), de tweede bestond uit het Caribbean Netherlands Science Institute (CNSI) met vestigingsplaats Sint Eustatius.

Het CNSI (jaarlijks budget M€ 0,5) is een faciliteit op Sint Eustatius, die onderdak en basale infrastructuur voor onderzoekers, studenten en andere kenniswerkers (bijv. van vakdepartementen) biedt. Daarnaast organiseert het CNSI lokale educatieve activiteiten en neemt deel aan onderzoeksprojecten. Het NWO-instituut NIOZ heeft het CNSI opgezet en is verantwoordelijk voor het beheer. Het CNSI heeft een eigen Raad van Advies (RvA-CNSI) waarin diverse Nederlandse kennisinstellingen, de overheid van Sint Eustatius, OCW, NIOZ en NWO (de laatste drie als waarnemers) vertegenwoordigd zijn. Beleidsmatig valt het CNSI sinds 2020 onder de NWO Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO).

In 2018 heeft OCW de financiering van het CNSI tot en met 2022 verlengd. Tegelijkertijd heeft het ministerie aan NWO gevraagd de governance van het CNSI tegen het licht te houden en toekomstplannen voor het CNSI na afloop van de huidige financieringsperiode te ontwikkelen. Daarbij zou ook naar mogelijkheden voor een betere integratie en meer synergie tussen het NWO-onderzoeksprogramma en het CNSI gekeken moeten worden.

Na uitvoerige discussie nam de PCCO in maart 2020 het besluit een verkenning van toekomstopties voor het CNSI door twee externe adviseurs, d.w.z. de auteurs van dit rapport, te laten uitvoeren. In haar opdracht formuleerde de PCCO de volgende algemene uitgangspunten (voor de volledige tekst van de opdracht incl. vragen aan de verkenners, zie bijlage 10.5):

- Het centrale doel van de verkenning ligt in het streven naar een duurzame structuurversterking van het kennissysteem op de Caribische eilanden van het Koninkrijk. Het gaat niet om een evaluatie, maar om een verkenning van behoeftes en mogelijkheden.
- De verkenners zijn vrij om alle opties en scenario's te verkennen, van voortzetting zonder verandering tot opheffing, incl. alle tussenliggende mogelijkheden.
- De verkenners staan boven de partijen. Op basis van algemene input en gesprekken met relevante stakeholders op de Caribische eilanden en in Nederland ontwikkelen zij scenario's voor de toekomst van het CNSI.

De verkenning startte in maart 2020, vrijwel onmiddellijk na het PCCO-besluit.

4. Werkwijze

De start van de verkenning viel samen met het uitbreken van de wereldwijde COVID-19 pandemie, waardoor vanaf het begin de nadruk op online gesprekken te liggen kwam. De verkenning werd in drie, elkaar deels overlappende fases uitgevoerd. Voor elke fase werden vooraf doelen geformuleerd en relevante gesprekspartners geselecteerd (zie bijlage 10.3). Vrijwel alle gesprekken werden door beide verkenners gezamenlijk gevoerd. De input van jonge onderzoekers en 'young professionals' werd tijdens een online workshop verzameld (zie bijlage 10.4). NWO bood secretariële ondersteuning tijdens het hele proces.

Het doel van fase I. was het inventariseren en beter begrijpen van de huidige situatie en het in kaart brengen van mogelijkheden voor vernieuwing. Fase II. richtte zich voornamelijk op het identificeren van bouwstenen en ordenende principes voor één of meerdere toekomstscenario's. Fase III. diende ter toetsing en afstemming van concept-ideeën en voor het toetsen van draagvlak voor verschillende opties. Het spreekt voor zich dat deze fases niet strikt van elkaar gescheiden waren en dat de meeste gesprekspartners input voor verschillende fases leverden. Met sommige gesprekspartners werd meer dan een keer gesproken.

De verkenning in drie fases

I. Begrijpen, benoemen, beschrijven
   a. Begrijpen van de huidige situatie en structuur
   b. Begrijpen van de inhoudelijke, bestuurlijke en financiële ruimte voor vernieuwing

II. Elementen voor toekomstscenario's definiëren
   a. Formuleren van funderende principes
   b. Ontwikkelen van bouwstenen

III. Toetsen, afstemmen, bouwen
   a. Ideeën toetsen, scenario's afstemmen
   b. Bouwen aan steun en draagvlak

Op basis van de gesprekken uit fase I. zijn in fase II. de vijf hieronder genoemde, algemene vragen gedefinieerd, die als strategische dimensies van een toekomstig CNSI opgevat kunnen worden. Mogelijke antwoorden op deze vragen werden als bouwstenen voor scenario's gebruikt en worden in hoofdstuk 7 nader omschreven.

De vijf vragen zijn als volgt:

Vraag		Hoofdstuk 7	
1.	Wat moet het CNSI van de toekomst doen?	7.3.1	Activiteiten
2.	Wat moet de inhoudelijke focus / breedte worden?	7.3.2	Thematisch profiel
3.	Wat moet de geografische reikwijdte worden?	7.3.3	Reikwijdte
4.	Waar moet het CNSI van de toekomst gevestigd worden?	7.3.4	Locatie
5.	Hoe moet een CNSI van de toekomst qua organisatie en governance eruitzien?	7.3.5	Organisatie & inbedding

Eveneens op basis van de gesprekken zijn in fase II. een aantal leidende principes geformuleerd die bij het ontwikkelen van toekomstscenario's als randvoorwaarden gehanteerd werden. Deze principes worden in hoofdstuk 6 nader omschreven en toegelicht.

Door de tekst heen worden citaten gegeven, die rechtstreeks uit de gevoerde gesprekken komen. De geciteerde personen hebben ingestemd met het gebruik van hun citaten.

5. Algemene bevindingen

De gesprekken leverden een schat aan relevante informatie en inzichten, meningen en zienswijzen op. Dit hoofdstuk put uit dit materiaal en schetst in een notendop het kennislandschap op de Caribische Eilanden van het Koninkrijk, incl. de positie van het huidige CNSI in dit landschap.
Deze omschrijving concentreert zich voornamelijk op organisaties met onderzoekstaken en op aspecten die voor deze verkenning van belang zijn.

5.1 Het kennislandschap op de Caribische eilanden van het Koninkrijk

Het Nederlandse Ministerie van OCW is verantwoordelijk voor onderzoek en wetenschap in Caribisch Nederland, d.w.z. op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Curaçao, Aruba en Sint Maarten zijn landen binnen het Koninkrijk en vallen daarom niet onder de directe verantwoordelijkheid van OCW. Het beleid van de vier landen binnen het Koninkrijk wordt o.a. in het zogenaamde 'OCW-Vierlandenoverleg' met elkaar besproken en deels op elkaar afgestemd.[1]

Op de zes Caribische eilanden van het Koninkrijk der Nederlanden houden zich verschillende types instellingen en organisaties met onderzoek bezig. Vrijwel alle organisaties verbinden onderzoek met andere kennis-gerelateerde activiteiten zoals onderwijs (m.n. de universiteiten), de toepassing van kennis in de praktijk, en outreach (bijv. NGO's). Op de eilanden zijn ook kennis-instellingen (bijv. 'medical schools' uit de VS) aanwezig die op commerciële basis opleidingen aanbieden. Deze instellingen maken geen onderdeel uit van deze verkenning.

Het kennislandschap wordt sterk gekenmerkt door kleinschaligheid, versnippering tussen, maar ook binnen de zes eilanden en een gebrek aan structurele samenwerking met instellingen in de regio (buiten het Koninkrijk), met instellingen in Nederland en met de globale kennisgemeenschap in het algemeen.

De zes eilanden kennen drie publiekelijk gefinancierde[2] universiteiten, namelijk de University of Curaçao (UoC), de University of Aruba (UA) en de University of St. Martin (USM). De universiteiten hebben in eerste instantie een onderwijstaak; onderzoek speelt over het algemeen een secundaire rol. Anders dan in Nederland bieden alle drie de universiteiten ook Hbo-opleidingen aan, wat overeenkomt met het Angelsaksische model van hoger onderwijs. Gezien de kleinschaligheid en de beperkte omvang van de studen-tenpopulaties richten de universiteiten zich voor hun onderwijs en onderzoek

1 De bijzondere gemeenten Bonaire, Saba en Sint Eustatius worden ook wel de BES eilanden genoemd, terwijl Aruba, Bonaire en Sint Maarten soms als CASt-eilanden worden aangeduid.

2 D.w.z. instellingen die voor minimaal 50% uit publieke middelen gefinancierd worden.

op specifieke onderwerpen en vakken, die aansluiten op lokale behoeften. Voor andere onderwerpen wordt vaak samengewerkt met mensen en instellingen in Nederland (of elders[3]), die het onderwijs en onderzoek op deze terreinen deels voor hun rekening nemen. De drie genoemde universiteiten en het Instituto Pedagogico Arubano (IPA) vormen samen de stichting UNICARIB, een samenwerkingsverband dat het publiek gefinancierde hoger onderwijs en onderzoeksveld op de eilanden representeert en op dit moment nieuw leven ingeblazen krijgt.

"Een frisse blik is nodig om brain-drain om te buigen naar brain-circulation"
Jonathan Johnson

Naast de universiteiten bestaan er een aantal private initiatieven, vaak stichtingen of verenigingen, die zich sterk op onderzoek richten, of die onderzoek voor hun kernactiviteiten nodig hebben. Ze worden soms door lokale overheden financieel gesteund. Als bekende voorbeelden noemen we het CARMABI (Caribbean Research and Management of Biodiversity) op het terrein van ecologie, mariene biologie en natuurbeheer, het CBHRI (Curaçao Biomedical & Health Research Institute) op gezondheidsgebied en het Caribbean Prevention Center | Fundashon Prevenshon binnen het domein van preventieve zorg. Deze organisaties werken veelal autonoom; hun samenwerking met lokale universiteiten en andere kennisinstellingen is beperkt. Andere organisaties, zoals de Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA) en de daarbij aangesloten natuurparkstichtingen hebben gefundeerde kennis voor het uitvoeren van hun taken nodig en doen ook gedeeltelijk zelf onderzoek. Op de Caribische eilanden zijn daarnaast ook zelfstandige onderzoekers actief, die niet verbonden zijn aan universiteiten of andere instellingen en die hun kennis en diensten op projectbasis aanbieden. Voornamelijk jonge hoogopgeleide mensen van de zes eilanden, m.n. wetenschappers en professionals hebben zich de afgelopen jaren versterkt georganiseerd (zie hieronder).

Op de eilanden wordt (waarschijnlijk terecht) veel geklaagd over een *brain-drain*. Getalenteerde, jonge mensen vertrekken naar Nederland of naar een ander land voor hun opleiding en komen daarna niet meer terug, mede door het gebrek aan kansen op een uitdagende baan. Door dit proces bevindt zich een behoorlijk deel van de talentvolle academici en *young professionals* niet op de eilanden maar in de diaspora, vaak in Nederland maar ook in andere landen zoals de Verenigde Staten. Deze enthousiaste, hoogopgeleide mensen willen doorgaans iets voor hun eilanden betekenen, maar de mogelijkheden hiervoor zijn beperkt. Daardoor blijft een groot deel van dit menselijk kapitaal voor de eilanden onbenut. Een aantal jonge organisaties zoals de vereniging AMA (Asosiashon Mediko di Antias) op het terrein van zorg en de stichting CARAF (Caribbean Research Acquisition Forum) in bredere academische zin, richten zich specifiek op deze doelgroep. Zij brengen mensen bij elkaar, geven hun een stem en een podium en proberen waar mogelijk de lokale behoefte aan hoogopgeleide mensen te koppelen aan de kennis en ambities van hun leden. De stichting WeConnect organiseert, vaak in opdracht van overheden, veel activiteiten voor leerlingen en studenten van de Caribische eilanden die in Nederland of op de eilanden zitten.

3 De UA werkt bijv. voor het SISSTEM-programma samen met de KU Leuven (België); de USM heeft nauwe banden met de University of the Virgin Islands (UVI) en andere instellingen in de regio.

5.2 Wetenschappelijk onderzoek op de Caribische eilanden van het Koninkrijk

Onderzoek wordt verricht aan de drie publieke universiteiten (UoC, UA, USM) incl. IPA, bij andere onderzoeksinstellingen en door onafhankelijke onderzoekers. Veel onderzoek wordt in Nederland geïnitieerd en door Nederlandse universiteiten, hogescholen en andere instellingen al dan niet in samenwerking met Caribische onderzoekers en instellingen uitgevoerd. De middelen voor onderzoek zijn doorgaans afkomstig van NWO of ZonMw, Nederlandse vakdepartementen of andere financiers, zoals private bronnen of de Europese Unie. De overheden van de Caribische Landen binnen het Koninkrijk hebben weinig geoormerkte middelen voor wetenschappelijk onderzoek op hun begrotingen staan.

Nederlandse kennisinstellingen (universiteiten, instituten, hogescholen) doen regelmatig onderzoek op de Caribische eilanden. Bij sommige instellingen lopen onderwijstrajecten of onderzoeksprogramma's met een gedeeltelijke focus op regionaal belangrijke thema's. Veel studies worden in Nederland gepland en voorbereid. Vaak komen onderzoekers voor het verzamelen van gegevens naar de Caribische regio en worden de data in Nederland verwerkt. Een aantal instellingen stuurt regelmatig studenten voor stages naar de Caribische eilanden. De waarde van dit onderzoek voor een structurele versterking van het regionale kennissysteem blijft daardoor beperkt. In sommige gevallen is er wel sprake van een actieve samenwerking met Caribische onderzoekers en kennisinstellingen.

NWO heeft in de jaren 2014 en 2016 in totaal 18 projecten gefinancierd, die zich specifiek met onderzoek in (of over) de Caribische regio bezighielden. Dit gebeurde met middelen uit het door OCW gefinancierde NWO-programma 'Caribisch Onderzoek'. Al deze projecten werden door Nederlandse instellingen getrokken, want de publieke universiteiten op de Caribische eilanden kunnen pas vanaf 2019 aanvragen bij NWO indienen. Voor de eerste financieringsronde was er geen samenwerking met Caribische instellingen of onderzoekers nodig, terwijl dat voor de tweede ronde verplicht werd gesteld. In de derde en tot nu laatste call van het NWO-programma werd specifiek ingezet op regionale structuurversterking en capaciteitsopbouw door het financieren van twee grote onderzoeksprogramma's die voornamelijk in de regio uitgevoerd zullen worden. Naast deze specifieke financieringslijn wordt Caribisch onderzoek ook in andere NWO-programma's en (deels) ZonMw, door andere Nederlandse instellingen, Nederlandse vakdepartementen en Europese fondsen gefinancierd. Onderlinge afstemming en een bundeling van krachten van de kant van de diverse financierende instanties zou het systeem overzichtelijker, toegankelijker en de investeringen een stuk waardevoller kunnen maken. Niet alle Nederlandse subsidiemogelijkheden voor onderzoek zijn op dit moment toegankelijk voor wetenschappers uit het hele Koninkrijk. Zo zijn ZonMw-programma's (medisch onderzoek en zorg) deels wel en deels niet open voor aanvragers van de Caribische eilanden. Dit draagt verder bij aan de complexiteit en versnippering van het kennissysteem in de Caribische regio van het Koninkrijk.

De drie publieke universiteiten (UoC, UA, USM) hebben relatief weinig middelen en voorzieningen voor wetenschappelijk onderzoek tot hun beschikking. Hoogleraren en docenten hebben in het huidige systeem nauwelijks tijd om onderzoek te verrichten, tenzij dat door externe bronnen gefinancierd wordt.

De instellingen beschikken over weinig financiële ruimte om naast onderwijs ook onderzoek te bekostigen. Desalniettemin werden er de afgelopen jaren een behoorlijk aantal kleinere en grotere onderzoeksprojecten opgestart en uitgevoerd, met middelen van de EU (bijv. SISSTEM, UA) of andere financiers, en vaak in samenwerking met instellingen in Nederland of elders. Deze activiteiten en het succes van onderzoekers in de diaspora laten een aanzienlijke belangstelling en potentie voor excellent en maatschappelijk relevant onderzoek zien. Daarbij kan het om academisch-fundamenteel, toegepast en praktijkgericht onderzoek gaan.

Aan de andere kant lopen onderzoekers en instellingen geregeld tegen barrières aan bij de verwerving van subsidies en bij de uitvoering van onderzoek. Deze hebben o.a. te maken met een gebrek aan ervaring, proceskennis en ondersteunende diensten voor het doen van subsidieaanvragen. Daarnaast kampen de universiteiten van de Caribische eilanden met de afwezigheid van een reguliere, op de langere termijn gegarandeerde 'eerste geldstroom' voor het bekostigen van basale infrastructuur en diensten (werkplekken, standaard apparatuur, financieel beheer, begeleiding van jonge onderzoekers) die voor de uitvoering van onderzoek nodig zijn. Mede om deze redenen zou een verhoging van het NWO-budget voor onderzoek op de eilanden niet het gewenste effect van een duurzame versterking van het kennissysteem hebben. Flankerend beleid is noodzakelijk, met acties gericht op community- en capacity-building, ondersteuning van instellingen en onderzoekers bij het identificeren en aanspreken van geschikte subsidiekanalen, leggen of versterken van verbindingen tussen instellingen binnen het Koninkrijk, incl. uitwisseling van mensen en kennis, en acties die het bewustzijn van de waarde van wetenschap in de maatschappij vergroten. Dit geldt ook voor Europese fondsen die in principe open staan voor aanvragers van de eilanden, maar die vanwege hun complexiteit en de hierboven genoemde zwaktes van het kennissysteem onbenut blijven.

Wat de inhoud van onderzoek betreft ligt de focus van de regionale instellingen duidelijk op het terrein van de sociale en geesteswetenschappen. Natuurwetenschappelijk onderzoek[4] wordt in veel gevallen uitgevoerd vanuit andere landen (waaronder Nederland) en door onderzoekers die zelf niet van de eilanden afkomstig zijn. Nieuwe initiatieven zoals SISSTEM op de Universiteit van Aruba wijzen wellicht op een verandering in dit opzicht. NWO heeft in 2019 een online enquête uitgevoerd om de kennisbehoefte van mensen op de eilanden in kaart te brengen. Daaruit blijkt een grote interesse voor regionaal belangrijke onderwerpen zoals taal, onderwijs en identiteit, het vraagstuk van economie (m.n. toerisme) versus leefbaarheid en duurzaam behoud van natuurlijke systemen, en de wens naar een gezonder leven zonder armoede. In grote lijnen volgt het resultaat de onderwerpen van het SIDS[5]-raamwerk (incl. SAMOA-pathway[6]) van de VN. Een uitzondering vormen wellicht natuurrampen die in de enquête nauwelijks genoemd werden.

4 Bijv. mariene en terrestrische biologie, ecologie, geowetenschappen incl. vulkanologie, etc.

5 SIDS staat voor 'Small Island Development States'

6 SAMOA staat voor 'SIDS Accelerated Modalities of Action'

De relatieve zwakte van het huidige kennissysteem is in eerste instantie een gevolg van (1) een structureel gebrek aan middelen voor onderzoek en (2) een gebrek aan afstemming, dialoog en samenwerking op verschillende relevante terreinen en op verschillende schaalniveaus binnen het Koninkrijk. Dit contrasteert enigszins met de volop aanwezige notie dat onderzoek en innovatie, co-creatie en disseminatie van kennis via onderwijs, media en andere kanalen een zeer belangrijke rol spelen binnen een moderne kennismaatschappij. Er is ook geen enkel gebrek aan motivatie en talent, m.n. bij de jongere generatie, die door de schaarste aan kansen vaak niet op de eilanden maar in de diaspora zit. Mensen en instellingen in Nederland hebben vaak (te) weinig kennis van de Caribische eilanden en de unieke wetenschappelijke en maatschappelijke kansen en uitdagingen van de regio, inclusief het feit dat ook zij baat kunnen hebben bij meer samenwerking en uitwisseling binnen het Koninkrijk. Een bredere aanpak, gestoeld op een gedeelde visie en gericht op de langere termijn zou uitkomst kunnen bieden.

5.3 Positie van het huidige CNSI binnen het kennislandschap

Deze verkenning richt zich op de toekomst en is geen evaluatie van het huidige CNSI. Desalniettemin kwamen regelmatig verschillende aspecten van het huidige CNSI op Sint Eustatius in de gesprekken aan bod. Dit gebeurde vooral in de eerste, oriënterende fase van de verkenning. Het hieronder geschetste beeld geeft een impressie van hoe het CNSI op de gesprekspartners voor deze verkenning overkwam. Deze impressies kunnen behoorlijk verschillen afhankelijk van de ervaringen en eigen zienswijzen van diverse mensen.

Bekendheid en Toegankelijkheid. Het CNSI is sinds 2013 op Sint Eustatius gevestigd, in april 2014 werd de faciliteit officieel geopend. De regionale bekendheid en zichtbaarheid van het instituut is echter gering. Verschillende gesprekspartners die betrokken waren bij de voorbereiding en oprichting van het CNSI hebben het instituut ondertussen volledig uit het oog verloren. Dit komt deels door de geografische ligging en deels door de smalle disciplinaire insteek van het CNSI. Partijen die zich met ecologie en mariene biologie bezig houden weten over het algemeen meer over het CNSI, maar ook zij hebben er doorgaans geen directe binding mee. De locatiekeuze voor het CNSI werkt isolatie in de hand en verkleint de kans op netwerkvorming. Het vergt immers een behoorlijke tijdsinvestering om bij het CNSI te komen, ook vanuit de andere Caribische eilanden van het Koninkrijk. De locatie heeft ook voordelen, bijv. ten aanzien van de nabijheid van marien-biologische onderzoeksgebieden zoals de Saba-bank, ook al werd hierover opgemerkt dat deze locaties beter met een onderzoeksschip vanuit Nederland (of een ander land) dan vanuit het CNSI bereikbaar zijn.

Lokale en Regionale inbedding. Het CNSI op Sint Eustatius is vooral lokaal actief. Op het instituut wordt onderzoek met name op het terrein van natuurbeheer verricht, er verblijven regelmatig (m.n. Nederlandse) stagestudenten en het CNSI werkt sporadisch samen met de lokale scholen. Daarnaast organiseert het CNSI ook seminars voor een lokaal publiek.
Het aanvankelijke streven om ook andere eilanden bij de activiteiten van het CNSI te betrekken is niet goed van de grond gekomen, waardoor het CNSI tegenwoordig vrij geïsoleerd opereert. Concrete samenwerkingen met de drie

publieke Caribische universiteiten van het Koninkrijk zijn er niet. Ook de lokale inbedding is minder goed verlopen dan gehoopt. Maatschappelijke betrokkenheid en een goede band met de lokale organisaties en de bevolking werd door veel gesprekspartners als voorwaarde genoemd voor de acceptatie van zowel het huidige CNSI als ook van een toekomstige opvolger-organisatie. De meeste gesprekspartners waren (deels zeer) kritisch over de huidige integratie en lokale maatschappelijke inbedding. Op dit punt was het CNSI niet succesvol: er is weinig interactie tussen het CNSI en de maatschappij op het eiland en het instituut werd herhaaldelijk als '*Fremdkörper*' op het eiland getypeerd.

Eigenaarschap en Impact. Het CNSI heeft wetenschappelijke impact omdat het onderzoekers huisvest en zelf aan diverse onderzoeks-consortia heeft deelgenomen. Maatschappelijke impact blijkt er nauwelijks te zijn, wat deels een gevolg is van het gebrek aan eigenaarschap dat op Sint Eustatius en in de wijdere regio voor het CNSI gevoeld wordt. De studenten en onderzoekers van het CNSI komen grotendeels van Nederlandse universiteiten, hogescholen en andere instellingen. Het instituut wordt als iets ván en vóór Nederland gezien. Deze beeldvorming wordt nog versterkt door het feit dat de Raad van Advies (RvA) van het CNSI bijna uitsluitend uit vertegenwoordigers van Nederlandse kennisinstellingen bestaat. Het instituut werd in veel gesprekken als buitenpost van Nederland beschreven, met een zwakke positie in, en weinig toegevoegde waarde voor het kennissysteem op de eilanden. Wij achten de zwakke positie van het CNSI vooral een gevolg van de opzet en organisatorische vormgeving en niet zozeer van de inzet van de huidige staf.

6. Basisprincipes

Op basis van de gevoerde gesprekken zijn een aantal algemene, doorsnijdende principes geformuleerd, die als leidraad voor de rest van dit advies fungeren. De zeven hieronder beschreven basisprincipes zijn leidend geweest bij de keuze en vormgeving van de bouwstenen. De principes zijn van groot belang voor het realiseren van een duurzame versterking van het kennissysteem in de Caribische delen van het Koninkrijk.

6.1 Eigenaarschap

Het nieuwe CNSI moet ván en vóór de Caribische eilanden van het Koninkrijk zijn. Niet alleen op papier, maar ook in de praktjik: de eilanden moeten zich eigenaars voelen van het CNSI en van de activiteiten van het CNSI. Het wel of niet realiseren van dit principe zal het succes van elke opvolger-organisatie in grote mate meebepalen. Daarmee is niet gezegd dat regionaal eigenaarschap ook eenvoudig te verwezenlijken valt. Allereerst is er een omdenken nodig. De maatschappijen, mensen en instellingen van de Caribische eilanden moeten in het denken en handelen van het CNSI centraal komen te staan, inhoudelijke prioriteiten moeten in de Caribische regio van het Koninkrijk gevormd worden. Daarnaast is er een structuur en governance nodig die het eigenaarschap bevordert en borgt. Een opzet met fysieke ankerpunten op álle zes de eilanden en een stuurgroep met een meerderheid van vertegenwoordigers uit de Caribische regio (incl. diaspora) kan de basis hiervoor leggen. Echt eigenaarschap kan echter niet van boven afgedwongen, maar moet aan de basis verworven worden. Het aangaan van samenwerkingsverbanden met lokale mensen en partijen, een bewuste keuze van relevante onderwerpen, gerichte outreach activiteiten en een proactief mediabeleid kunnen eigenaarschap en betrokkenheid helpen opbouwen en bestendigen.

"Zorg voor échte inbedding, voor een verbinding met de lokale mensen en de maatschappij"

Deelnemer workshop

6.2 Koninkrijk-breed

Het CNSI kan zich het beste op het gehele Caribische deel van het Koninkrijk richten, en niet op een deelverzameling van eilanden, zoals de BES-eilanden, de bovenwindse of de benedenwindse eilanden. Versnippering is één van de grootste belemmeringen voor een verdere ontwikkeling van het kennissysteem op de eilanden. Daarom is het zaak om binnen het Koninkrijk zo goed en zo breed mogelijk samen te werken en krachten waar mogelijk te bundelen. De maatschappelijke uitdagingen waar onderzoek een bijdrage aan kan

leveren, zijn voor de verschillende eilanden van het Koninkrijk weliswaar niet hetzelfde, maar wel vergelijkbaar. De verschillen in accenten, ervaringen en kennis tussen de eilanden kunnen juist benut worden om in bredere samenwerkingsverbanden vergelijkend te werken en synergie te creëren. Het CNSI kan het Koninkrijk van binnenuit helpen versterken door samenwerking binnen de Caribische regio te faciliteren en door bruggen te slaan naar Nederland en andere, voor het kennissysteem relevante landen. Via de ankerpunten op verschillende eilanden kan het CNSI van de toekomst ook lokale initiatieven faciliteren en steunen.

"Alles wat het Koninkrijk als geheel versterkt is nuttig en een stap in de goede richting."

Gert Oostindie

6.3 Disciplinair breed profiel

Het CNSI heeft alleen meerwaarde als het zich niet disciplinair beperkt tot één of enkele smalle onderwerpen, maar juist openstaat voor activiteiten uit alle relevante disciplines van de wetenschap. Het CNSI van de toekomst stelt zich als facilitator en bruggenbouwer op. Daarbij past niet een eigen keuze van onderwerpen die de inhoudelijke armslag van het CNSI bij voorbaat beperken. Een breed profiel betekent niet dat het CNSI zich met alle relevante thema's en vakgebieden moet bezig houden, maar dat de bereidheid bestaat, om over de hele breedte van de wetenschap faciliterend op te treden. Deze brede focus moet ook voor verschillende vormen van wetenschap gelden, zodat niet alleen de academische wetenschap, maar ook toegepast en praktijkgericht onderzoek bij het CNSI terecht kunnen. De onderwerpen voor concrete acties zullen in overleg en op basis van de regionale behoefte bepaald worden. Het CNSI bevordert en begeleidt het gesprek hierover. De thematische focus van de activiteiten zal uiteraard in de tijd variëren.

"Het initiatief, de prioritering, de inhoudelijke keuzes voor onderzoek moeten uit de behoeftes van de eilanden 'geboren' worden."

Ashley Duits

6.4 Caribische Kennisagenda

De activiteiten van het nieuwe CNSI sluiten qua inhoud en onderwerp zo nauw mogelijk aan bij de kennisbehoefte van de Caribische eilanden. Een online survey van NWO (2019) heeft uitgewezen dat de kennisbehoefte van mensen en instellingen op de eilanden in grote mate vergelijkbaar is met de prioritaire thema's van het 'SAMOA-pathway', de SIDS-agenda en de SDG's van de Verenigde Naties[7]. Uit de gesprekken werd duidelijk dat deze inhoudelijke agenda's in de regio goed bekend zijn en door veel organisaties als inhoudelijk kader en leidraad voor hun activiteiten gebruikt worden. Daarnaast hebben de Caribische eilanden van het Koninkrijk ook specifieke behoeften aan kennis en beschikken zij over eigen voorkeuren en sterktes op het terrein

7 SDGs staat voor 'Sustainable Development Goals'

van kennis en onderzoek. In een toekomstige onderzoeksagenda moet daar nadrukkelijk rekening mee gehouden worden. De genoemde online survey van NWO wordt op dit moment uitgewerkt en kan door middel van een brede dialoog tot een Caribische Kennisagenda omgevormd worden.

"Onze kennis staat in dienst van een duurzame ontwikkeling van de samenleving op het eiland en de bredere Caribische regio."
Francis de Lanoy

6.5 Modulaire opbouw

Wil het CNSI in de toekomst een rol van betekenis spelen, dan moet de doorstart ambitieus maar wel haalbaar zijn. Dat impliceert een gefaseerde, modulaire opbouw waarbij de basale structuur en de meeste kernactiviteiten vanaf het begin gerealiseerd worden. Er zijn echter ook activiteiten die een langere aanlooptijd nodig hebben of die wel belangrijk maar in het begin minder urgent zijn. 'Rome werd niet in één dag gebouwd' heet het in een bekend spreekwoord. Zo kan ook het CNSI van de toekomst het beste op een manier worden ingericht dat er op latere momenten extra 'modules' aan toe kunnen worden gevoegd. Een dergelijke opbouw zorgt ook voor de nodige flexibiliteit en maakt het makkelijker om onderdelen en activiteiten na verloop van tijd te versterken of juist af te bouwen.

"Er zijn veel versnipperde initiatieven, maar die kun je bij elkaar brengen voor meer impact. Er is veel synergie uit een betere samenwerking te halen."
Ashley Duits

6.6 Netwerkorganisatie

Het CNSI van de toekomst is gebaat bij een netwerkstructuur met een centrum en met fysieke ankerpunten op alle andere eilanden. Op deze manier kan het CNSI het beste de samenhang en inclusiviteit voor alle eilanden bevorderen én recht doen aan de verschillen tussen de eilanden. Centralisatie van het CNSI of een beperking tot één of enkele eilanden zal afbreuk doen aan het principe van eigenaarschap, dat bij alle eilanden moet liggen. Dit punt dient met het nodige realisme over de geografische, cultureel-historische en sociale afstanden tussen de eilanden bezien en behandeld te worden. Op deze manier kan zowel zwaartepuntvorming op alle eilanden als ook samenwerking en complementariteit binnen het netwerk gerealiseerd worden. De eilanden en hun instellingen hebben hun eigen inhoudelijke prioriteiten die zich ook in kennis en ervaring vertalen; door samenwerking binnen het netwerk kan juist synergie en meerwaarde ontstaan. Het zal niet mogelijk (en niet wenselijk) zijn om op alle eilanden alle faciliteiten en diensten van het CNSI te realiseren. De verschillende punten van het netwerk incl. hun taken kunnen het beste in nauw overleg en in samenwerking met lokale partners ingericht worden, met oog voor behoefte en capaciteit.

"Het CNSI moet zich richten op álle zes de Caribische eilanden van het Koninkrijk, hierin zou juist de kracht van zo een initiatief kunnen zitten."

Ron van der Veer

6.7 Kwaliteit & onafhankelijkheid

Binnen de boven gestelde kaders moeten wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid leidend zijn voor het nieuwe CNSI. De structuur, governance en werkwijze moeten de zelfstandigheid bevorderen en een grote mate van onafhankelijkheid van deelbelangen, politieke dagkoersen en agenda's waarborgen. De activiteiten van het nieuwe CNSI moeten de kwaliteit en impact van wetenschap en onderzoek direct of indirect bevorderen. Kwaliteit en onafhankelijkheid zijn fundamentele vereisten om een structurele bijdrage te kunnen leveren aan het duurzaam versterken van het kennissysteem in de Caribische delen van het Koninkrijk.

"Samenwerking tussen instellingen en overheden is heel belangrijk, maar kennisinstellingen en overheden hebben ook veel baat bij enige afstand tot elkaar."

Glenn Thodé

7. Bouwstenen voor toekomstscenario's

Op basis van de gevoerde gesprekken zijn verschillende bouwstenen voor toekomstscenario's geïdentificeerd. Sommige bouwstenen vormen alternatieven van elkaar. Andere kunnen met elkaar gecombineerd worden, en bijvoorbeeld na elkaar worden toegevoegd bij een succesvolle verdere uitbouw van het CNSI.

De bouwstenen kunnen ingedeeld worden in vijf, deels van elkaar afhankelijke, strategische dimensies. Dit betekent dat keuzes in de ene dimensie bepaalde keuzes in andere dimensies kunnen impliceren. Door verschillende bouwstenen met elkaar te combineren, ontstaan alternatieve toekomstscenario's voor het CNSI. De vijf dimensies en de bijbehorende bouwstenen worden hieronder nader omschreven.[8]

7.1 Activiteiten

Wat moet het CNSI van de toekomst doen?

Het CNSI werd opgericht om het kennissysteem in de Caribische delen van het Koninkrijk duurzaam te versterken. Deze doelstelling geldt nog steeds en was leidend bij het definiëren van toekomstige taken.

Verbinden & Adviseren. Het kennissysteem op de Caribische eilanden wordt gekenmerkt door een grote mate van versnippering en 'academische isolatie'. Er is dan ook grote behoefte aan structuren en initiatieven die verbindingen leggen en kennisuitwisseling bevorderen. Dit geldt in de eerste plaats voor onderzoekers (op de eilanden, in Nederland en in andere landen) die elkaar en elkaars werk vaak niet goed kennen, wat samenwerking en consortiavorming belemmert. Uit de gesprekken bleek de noodzaak voor een structuur die de samenwerking tussen onderzoekers en kennisinstellingen binnen het Koninkrijk aanjaagt en faciliteert, en tegelijkertijd een aantrekkelijke en laagdrempelige ontmoetingsplek vormt. Daarbij gaat het om het bevorderen van samenwerking (1) binnen de Caribische delen van het Koninkrijk, (2) tussen de Caribische eilanden en Nederland en (3) tussen de Caribische Eilanden en onderzoekers en instellingen buiten het Koninkrijk. Er is veel behoefte aan een contactpunt, wegbereider en faciliterende partner die proactief informeert en een verbindende rol speelt bij het opzetten van contacten en samenwerkingsverbanden.

8 Zie bijlage 10.1 voor een gedetailleerde beschrijving van de bouwstenen

"Iedereen wil een bijdrage aan 'sustainable growth' leveren, maar weinigen weten hoe dat moet. Daarbij kan wetenschappelijke advisering een belangrijke rol spelen."

Marnix van Rij & Alida Francis

Een dergelijk platform kan (op verzoek of proactief) verbindingen leggen tussen onderzoekers aan universiteiten en andere kennisinstellingen en het kan partijen met partners verbinden die voor het regionale kennissysteem en voor kennisketenbrede consortia een belangrijke rol spelen. Daarbij valt aan niet-academische kennisinstellingen, zelfstandige wetenschappers, NGO's, bedrijven en overheid-gerelateerde organisaties te denken. Het hele kennissysteem kan van een dergelijk faciliterend platform profiteren. De toegang moet zo laagdrempelig mogelijk zijn en het platform moet zich niet reactief opstellen, maar kan zich het beste proactief voor meer samenwerking en uitwisseling inzetten.

Door het leggen van verbindingen kan op termijn een beter overzicht van onderzoeksprojecten ontstaan die door verschillende partijen op de eilanden (en elders) uitgevoerd worden. Dit kan verdere versnippering en duplicatie van onderzoek voorkomen en het kan wellicht een bijdrage leveren aan het beter coördineren van onderzoek waarbij de input van burgers en instanties gevraagd wordt. In de huidige situatie worden wetenschappelijke enquêtes, vragen, interviews etc. vaak als belasting voor de kleine populaties en kleine instituties ervaren.

Bij deze functie hoort ook het adviseren over mogelijke onderzoeksfondsen (in Nederland, bij de Europese Unie, etc.) en ondersteuning bij het werven ervan. Research support, zoals alle Nederlandse universiteiten dat kennen, staat op de Caribische Eilanden nog in de kinderschoenen, maar is voor de bekostiging van onderzoek en onderzoeksfaciliteiten op de middellange en langere termijn zeer belangrijk, zo niet noodzakelijk. Het CNSI kan een faciliterende en bemiddelende rol spelen door te adviseren, voorlichtingen en trainingen te organiseren, verbindingen te leggen met research support offices (en vergelijkbare structuren) in Nederland en andere landen. In samenwerking met regionale onderzoekers of instellingen kan het CNSI ook een rol spelen bij het signaleren en proactief initiëren van onderzoeksprojecten en het smeden van consortia hiervoor.

Om een dergelijke organisatie optimaal te laten functioneren is naast de hier voorgestelde omvorming van het huidige CNSI wellicht ook een bredere aanpak nodig. Ook op organisatorisch en bestuurlijk niveau zit veel (historisch gegroeide) versnippering waardoor de hoofdrolspelers[9] weinig synergie uit hun afzonderlijke activiteiten kunnen halen en waardoor de impact beperkt blijft. Het kennissysteem van de Caribische eilanden verdient een meer coherente aanpak en een gemeenschappelijke visie gericht op toekomstige kansen en uitdagingen binnen het hele Koninkrijk. Dit onderwerp is echter te breed voor deze verkenning; een toekomstig CNSI moet wel zo worden ingericht dat het effectief kan bijdragen aan een dergelijke, coherente aanpak.

9 Bijv. OCW, NWO, ZonMw, RVO, andere Nederlandse ministeries, CASt en BES-eilanden, instellingen, kenniskoepels en andere relevante organisaties binnen het Koninkrijk.

Kennisdeling & Kennisbenutting. Diverse gesprekspartners gaven aan dat wetenschappelijke kennis op (of over) de eilanden niet gemakkelijk gedeeld wordt en vaak niet goed doorstroomt naar potentiële gebruikers, zoals andere onderzoekers, het onderwijs, overheden, maatschappelijke partijen en het bredere publiek. Het CNSI kan ook op dit terrein een faciliterende en aanjagende functie vervullen, door (1) het organiseren van seminars, workshops en discussiefora (online of fysiek) over gepland en lopend onderzoek of over andere kennis-gerelateerde onderwerpen, (2) het helpen inschakelen van bezoekende wetenschappers bij het verzorgen van onderwijs op de Caribische universiteiten en (3) door bemiddeling en advies te bieden bij het koppelen van stage-studenten van Caribische instellingen aan (bezoekende) onderzoeksprojecten.

"Op de eilanden zijn meer docenten nodig die vanuit de praktijk van het onderzoek les kunnen geven."

Antonio Carmona Báez

Het CNSI kan een belangrijke faciliterende rol spelen bij het verbinden van onderzoek en onderwijs. Het nieuwe CNSI zal zelf geen onderwijs verzorgen maar kan mensen en instellingen bij elkaar brengen die het onderzoek dat op de eilanden gebeurt inzetbaar maken voor het onderwijs. In de gesprekken was het vertalen van onderzoek naar onderwijs een veel gehoorde wens (en uitdaging).

Naast het delen van kennis is het belangrijk dat nieuwe kennis ook gebruikt wordt. Dat gaat niet vanzelf. Er is een groeiende vraag naar kennis die niet alleen in wetenschappelijke media gepubliceerd wordt, maar ook voor doelgroepen buiten de onderzoekswereld toegankelijk gemaakt wordt. Dat vergt in veel gevallen specifieke vertaalslagen richting praktische toepassing (bijv. voor NGO's), beleid (voor overheden) of voor bedrijven. Het CNSI kan faciliterend optreden bij het organiseren van relevante stakeholder-bijeenkomsten met en voor onderzoekers en andere partijen.

Daarnaast is het van groot belang dat publieke kennis ook inzichtelijk en toegankelijk gemaakt wordt voor burgers. Daarvoor kan het CNSI het beste een structurele samenwerking aangaan met diverse, vooral lokale en regionale media (print, social, radio, TV), om verschillende aspecten van onderzoek te belichten en te verspreiden. Wetenschappers, andere kenniswerkers en geïnteresseerde mensen uit het brede publiek kunnen via gerichte social media-activiteiten ook zelf een goede rol hierbij spelen. Het is vanzelfsprekend dat het CNSI een goede website, een eigen nieuwsbrief, social media presentie en blog- en vlogfaciliteiten moet hebben.

Onderzoek Steunen & Uitvoeren. Jonge wetenschappers op de eilanden geven duidelijk aan dat er behoefte is aan tijdelijke, fysieke werk- en ontmoetingsplekken. Veel onderzoekers verrichten hun werk op verschillende plekken, bijv. in Nederland en op de eilanden, en zijn daardoor aangewezen op basale faciliteiten op meerdere locaties. Het CNSI kan dit probleem niet oplossen maar het kan ook op dit vlak faciliteren en bemiddelen. Zo valt er te denken aan het bieden van een aantal flexibele werkplekken met basale infrastructuur en toegang tot online bronnen in de kantoren van het CNSI.

Daarnaast kan het nieuwe CNSI een bemiddelende rol vervullen bij de toegang tot werkplekken van partnerorganisaties zoals de universiteiten of andere instellingen. Hetzelfde concept kan toegepast worden op discussie- en seminarruimtes, die voor lezingen en workshops gebruikt kunnen worden.

"Er is duidelijk behoefte aan een mechanisme om kennis beter naar beleid te helpen vertalen."

Izzy Gerstenbluth

7.2 Thematische invulling

Wat moet de inhoudelijke focus / breedte worden?

In de oorspronkelijke visie zou het CNSI zich niet tot specifieke onderwerpen of disciplines beperken, maar faciliterend op alle relevante kennisterreinen optreden. Het huidige CNSI op Sint Eustatius heeft echter een duidelijke en smalle focus op marien-biologische vraagstukken, incl. aanpalende onderwerpen. De gesprekspartners waren unaniem in hun mening dat een inhoudelijke verbreding noodzakelijk is. Alleen dan kan het CNSI een rol van betekenis in het kennissysteem van de Caribische eilanden spelen. In wezen moet het CNSI de keuze van onderwerpen aan instellingen en onderzoekers in de regio overlaten en zich op het faciliteren (niet programmeren) van relevant onderzoek in de hele breedte van de wetenschap richten. Vergeleken met de huidige stand van zaken, is het wenselijk dat het nieuwe CNSI haar activiteiten uitbreidt in de richting van de geesteswetenschappen, de sociale wetenschappen, de gezondheids- en de technische wetenschappen.

"Op kleine eilanden is alles met alles verbonden. Natuurwetenschappelijke vraagstukken hebben ook betekenis voor de economie, cultuur, sociale structuur en omgekeerd."

John Marks

Een inhoudelijke verbreding betekent niet dat de activiteiten van het CNSI geen thematisch kader kunnen hebben. In tegendeel. De SDG's, SIDS- en SAMOA-onderwerpen kunnen een inhoudelijk raamwerk vormen. De uitkomsten van de online survey en de daaruit voortkomende Caribische Kennisagenda kunnen helpen om deze algemene concepten naar Caribische omstandigheden en behoeftes te vertalen. Het CNSI moet daar geen sturende maar een dienende rol bij spelen door zich als sparringpartner, facilitator en adviseur op te stellen.

De verbreding van de inhoudelijke scope vergt een intensievere samenwerking tussen kennisinstellingen met verschillende zwaartepunten, tussen de verschillende eilanden en ook tussen Nederlandse ministeries onderling en met de landen binnen het Koninkrijk – maar die thematische verbreding biedt daar ook kansen voor.

7.3 Locatie

Waar moet het CNSI van de toekomst gevestigd worden?

Het huidige CNSI is op Sint Eustatius gevestigd en heeft geen presentie op de andere vijf eilanden. Diverse gesprekspartners beaamden dat dit een van de doorslaggevende oorzaken was voor de relatieve onbekendheid en de beperkte actieradius van het CNSI. Een fysieke aanwezigheid op alle eilanden, in welke vorm dan ook, is een voorwaarde voor het welslagen van het CNSI als faciliterend en verbindend platform voor de hele Caribische regio van het Koninkrijk.

Sint Eustatius is een geschikte uitvalsbasis voor marien-biologisch onderzoek in de bovenwindse wateren, wat de huidige focus van het instituut ten goede komt. De vestiging op Sint Eustatius levert ook een bijdrage aan een bepaalde balans van structuren en faciliteiten tussen de boven- en benedenwindse eilanden. Tegelijkertijd benadrukten veel gesprekspartners dat het eiland niet makkelijk bereikbaar is, wat de netwerkfunctie van het CNSI duidelijk in de weg staat. Een netwerk-achtige structuur met een centrale plek en met decentrale ankerpunten bij partnerinstellingen op de andere eilanden werd vaker als een mogelijke oplossing genoemd. In dit model zouden zowel het centrum als ook de decentrale ankerpunten van de nabijheid van onderzoeksstructuren, zoals universiteiten of andere instellingen profiteren.

Alle zes de ankerpunten kunnen het beste fysiek ingebed worden bij een lokale organisatie, die zich (deels) met wetenschap incl. toepassing van kennis in praktijk, educatie en outreach bezighoudt. Dit betekent niet dat de ankerpunten onderdelen worden van de partnerorganisaties, maar dat er op elk eiland een fysiek aanspreekpunt van het nieuwe CNSI komt dat gehuisvest is bij (of in de nabijheid van) de desbetreffende partnerorganisatie. Dit moet ten eerste de lokale samenwerking bevorderen en ten tweede een herkenbaar steunpunt van het nieuwe CNSI opleveren. Het is zeer wenselijk dat de ankerpunten niet alleen met de partnerorganisatie, maar ook met andere lokale partners samenwerken.

De drie publieke universiteiten UoC, UA en USM zijn de aangewezen partnerinstellingen op Curaçao, Aruba en Sint Maarten. Op de andere eilanden zitten geen publieke universiteiten en moet er samenwerking met andere lokale instellingen gezocht worden. Dit is geen belemmering voor het functioneren van het nieuwe CNSI maar een verrijking en verbreding. Op deze manier kunnen ook de wensen en belangen van niet-universitaire instellingen een plek in de nieuwe structuur vinden.

De gesprekken met eilandvertegenwoordigers hebben een lijst met suggesties voor mogelijke partners op de BES-eilanden opgeleverd. Tijdens de implementatiefase moeten gesprekken gevoerd worden met beoogde partners op alle zes de eilanden, om de samenwerking verder vorm te geven. In termen van de personele bezetting kan gedacht worden aan gedeelde aanstellingen van geschikte personen die deels voor de partnerinstelling en deels voor de nieuwe netwerkorganisatie werken. Deze gedeelde aanstellingen kunnen gemeenschappelijk gefinancierd worden. De lokale instellingen kunnen mogelijkerwijs in-kind bijdragen leveren in de vorm van een werkplek of andere voorzieningen. De publieke universiteiten hebben dergelijke bijdragen in de gesprekken in het vooruitzicht gesteld.

7.4 Reikwijdte

Wat moet de geografische reikwijdte worden?

Het oorspronkelijke plan was om het CNSI voor alle Caribische onderdelen van het Koninkrijk in te zetten. Door de gekozen locatie en structuur kon deze ambitie niet goed gerealiseerd worden. Een andere optie zou zijn om de actieradius van het CNSI op de Bovenwindse eilanden binnen en buiten het Koninkrijk te beperken. Uit de gevoerde gesprekken bleek echter een duidelijke voorkeur voor het teruggrijpen op het oorspronkelijke plan en het CNSI op álle zes de eilanden van het Koninkrijk te richten. Daarmee kan ook recht worden gedaan aan de wens om de banden binnen de verschillende eilanden van het Koninkrijk, bovenwinds en benedenwinds, sterker aan te halen en elkaar op het terrein van onderzoek en wetenschap te versterken.

"Als je op alle eilanden iets hebt, versterk je het Koninkrijk van binnenuit en kom je tot een hechter geheel. De verbindingen tussen de onderdelen maken het Koninkrijk sterk, zoals de spaken van een wiel."

Juan Alfonso Boekhoudt

7.5 Organisatie & inbedding

Hoe moet een CNSI van de toekomst er qua organisatie en governance uitzien?

Het huidige CNSI op Sint Eustatius is formeel een onderdeel van het Nederlandse Instituut voor Onderzoek ter Zee (NIOZ) met een eigen Raad van Advies. NIOZ is één van de onderzoeksinstituten in beheer van NWO. Uit de gesprekken werd duidelijk dat de huidige governance onvoldoende goed werkt. Dat komt o.a. door de taakverdeling (incl. taakopvatting) tussen de Raad van Advies van het CNSI, het NIOZ en de Raad van Bestuur van NWO. Bovendien zijn in de RvA Nederlandse (kennis)instellingen sterk oververtegenwoordigd waardoor weinig eigenaarschap in de Caribische regio tot stand is gekomen.

In de gesprekken werd ook aandacht besteed aan alternatieve governancemodellen, zoals een organisatie met eigen rechtspersoonlijkheid (bijv. stichting of vereniging), het onderbrengen van het CNSI bij bestaande organisaties zoals een universiteit (in Nederland of in de Caribische regio) of bij de UNESCO. De beste optie om de doelen en de visie van een nieuw CNSI te realiseren lijkt een zo onafhankelijk mogelijke structuur onder de NWO-koepel, met een grote vertegenwoordiging van regionale, Caribische instellingen. In het volgende hoofdstuk (8.4) wordt dit verder uitgewerkt.

8. Toekomstscenario

Op basis van de eerder omschreven principes en bouwstenen werden in fase II. en III. van de verkenning verschillende scenario's en deelscenario's voor de toekomst geformuleerd en aan de diverse gesprekspartners voorgelegd. Door deze dialoog ontstond het hieronder beschreven beeld van het CNSI van de toekomst. Het wordt gepresenteerd als één omvattend ontwerp, dat in drie stappen van 2022 tot 2027 gerealiseerd kan worden (zie bijlage 10.1).
De gewenste financiële investering wordt ook gepreciseerd, zie bijlage 10.2. Daarin geven we een minimaal budget, waarmee slechts een beperkt deel van de ambities kan worden gerealiseerd en een ruimer budget waarmee het platform uiteindelijk kan doorgroeien naar een volwaardig SIDS expertisecentrum. In paragraaf 8.6 bieden wij ook handvatten voor een implementatietraject.

Er is enige overlap tussen de teksten van hoofdstukken 7 en 8. Dat komt doordat hoofdstuk 7 alle mogelijke bouwstenen beschrijft en hoofdstuk 8 de nadere keuze hieruit, waarmee de verkenners hun advies over de inrichting van het nieuwe CNSI vormgeven. Hoofdstuk 8 vormt aldus de kern van dit advies, terwijl hoofdstukken 1-7 de achtergrond bieden.

8.1 Uitgangspunten en kernwaarden

Alle activiteiten van het toekomstig CNSI richten zich op de Caribische eilanden van het Koninkrijk. Het nieuwe CNSI moet een structuur worden die tot een duurzame versterking van het kennissysteem op alle zes de Caribische eilanden van het Koninkrijk leidt. Daarvoor is het van groot belang dat de mensen en instellingen van de eilanden (incl. diaspora) zich betrokken voelen bij wat de nieuwe faciliteit is en doet. Zonder regionaal eigenaarschap heeft een toekomstig CNSI weinig bestaansrecht.

"Een duurzame versterking van de kennisinfrastructuren is zeker nodig."
Anna Maria Proveyer

Het nieuwe CNSI zal in eerste instantie in de grote (en groeiende) behoefte aan adviserende en faciliterende, verbindende en deels coördinerende activiteiten moeten voorzien. Het 'doen van onderzoek' is geen taak van het CNSI maar in eerste instantie van de kennisinstellingen en onderzoekers, die na de openstelling van de NWO-subsidie-instrumenten voor het hele Koninkrijk direct aanspraak kunnen maken op onderzoeksbudgetten. Het nieuwe CNSI moet zich inhoudelijk niet tot bepaalde disciplines of thema's beperken, maar open staan voor de hele breedte van de wetenschap.

Het nieuwe CNSI zal deze ambitie alleen kunnen waarmaken als alle eilanden direct betrokken worden, d.w.z. als het een netwerk met fysieke ankerpunten op alle zes de eilanden wordt. Dit lijkt de enige kansrijke manier om inclusiviteit en betrokkenheid van alle eilanden te garanderen. Dit is geen pleidooi voor zes instellingen met de omvang van het huidige CNSI op Sint Eustatius. Er is behoefte aan één administratief centrum en vijf vertegenwoordigingen, die in samenwerking met lokale partners zoals universiteiten ingericht en beheerd kunnen worden. Extra aandacht is nodig om ook de relatie tussen bovenwindse en benedenwindse eilanden op het terrein van wetenschappelijk onderzoek te verstevigen.

Het nieuwe CNSI valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO) van NWO. Dit garandeert kwaliteit en onafhankelijkheid, en zorgt voor een nauwe band met het NWO-programma Caribisch Onderzoek, wat eveneens onder de verantwoordelijkheid van de PCCO valt. Het regionale eigenaarschap kan door een stuurgroep versterkt worden, die voornamelijk bestaat uit leden afkomstig van, of nauw verweven met de Caribische eilanden van het Koninkrijk.

Deze uitgangspunten en kernwaarden moeten ook tot uitdrukking komen in een nieuwe naam. Wij adviseren hiervoor te kiezen: 'Dutch Caribbean Research Platform' (DUCARP). De aanduiding 'Dutch Caribbean' refereert aan alle zes de eilanden en geeft daarmee de geografische reikwijdte aan. Het woord 'platform' heeft onze voorkeur omdat het de ondersteunende en op ontmoeting gerichte missie goed aangeeft. Alternatieven als 'network', 'facility, of 'institute' hebben connotaties die afleiden van de kern van ons advies: dat DUCARP wel een fysieke aanwezigheid op alle eilanden heeft, wel vele vormen van ondersteuning bij onderzoek biedt, maar in eerste instantie geen eigen onderzoek doet. In het vervolg van dit rapport zullen we dus spreken van DUCARP als aanduiding van de door ons voorgestelde ondersteuning voor Caribisch onderzoek.

Eigen onderzoek doen zou overigens in de laatste fase van DUCARP wel mogelijk kunnen worden, bij het doorgroeien naar een SIDS kennis en expertisecentrum. Een dergelijk centrum vereist extra investeringen (zie bijlage 10.2) en kan een aantrekkelijk doorgroei-scenario vormen, indien DUCARP zich goed blijft ontwikkelen. Op dit moment zou een dergelijk kenniscentrum niet haalbaar zijn, m.n. door de grote versnippering en een gebrek aan samenhang en samenwerking. De recent gefinancierde, grote onderzoeksprogramma's kunnen input voor een dergelijk expertisecentrum leveren. Een SIDS expertisecentrum zou bovendien extra invulling geven aan de thans in ontwikkeling zijnde Caribische Kennisagenda.

8.2 Taken en werkzaamheden

DUCARP wordt een faciliterend en verbindend platform, in eerste instantie van en voor de kennisgemeenschap van de zes Caribische eilanden van het Koninkrijk, maar ook gericht op het bevorderen van de samenhang en de verbinding binnen het hele Koninkrijk. Hieronder worden de meest belangrijke activiteiten genoemd die DUCARP zo snel mogelijk zou moeten oppakken.

Een aantal andere taken kunnen, afhankelijk van het ambitieniveau, op een later moment aan het activiteiten-portfolio van DUCARP toegevoegd worden (zie 8.5 en bijlage 10.1).

8.2.1 Bevorderen van samenwerking

De belangrijkste taak van DUCARP zal zijn om de interactie, samenwerking en uitwisseling tussen verschillende spelers en onderdelen van het Koninkrijk aan te jagen en te bevorderen. Dat zal de kwaliteit, maar ook de kwantiteit van onderzoek ten goede komen. Daarbij gaat het vooral om meer samenwerking:

a. tussen de onderzoeksinstellingen (m.n. de universiteiten) en onderzoekers van de Caribische eilanden van het Koninkrijk;
b. tussen de onderzoeksinstellingen en onderzoekers binnen het hele Koninkrijk, m.n. tussen de Caribische eilanden en Nederland;
c. tussen academische en niet-academische instellingen en groepen die zich met kennisvragen gericht op de Caribische eilanden bezighouden.

Dit zal nodig zijn om de enorme versnippering tegen te gaan die het kennissysteem op de Caribische eilanden kenmerkt en die de verdere ontwikkeling van hoogwaardige kennismaatschappijen op de eilanden remt. Tegelijkertijd kan meer samenwerking tot synergie en een kwaliteitsverhoging van het kennissysteem leiden – samenwerking in de zin van gezamenlijk onderzoek opzetten en uitvoeren; structureel uitwisselen van ideeën, data en expertises; en mobiliteit van staf en studenten tussen instellingen. DUCARP kan een draaischijf worden waar kenniswerkers elkaar ontmoeten en waar mensen en instellingen op basis van inhoud aan elkaar gekoppeld worden. DUCARP moet ook een proactieve rol spelen in het bij elkaar brengen van partners en het opzetten van consortia.

"Je kunt de eilanden niet groter maken dan ze zijn, maar je kunt de nadelen van de kleinschaligheid minimaliseren door langdurige samenwerkingen aan te gaan, mensen en ervaring uitwisselen en zo de kwaliteit en diversiteit van onderwijs en onderzoek vergroten."

Gert Oostindie

8.2.2 Verbinden van onderzoek en onderwijs

DUCARP zal zich voornamelijk op het faciliteren van onderzoek richten. Uit de gesprekken werd echter duidelijk dat er op de eilanden grote behoefte is aan een betere en meer structurele verbinding van onderzoek en (plaatselijk) onderwijs, op vrijwel alle niveaus. DUCARP zal zelf geen onderwijs verzorgen maar het kan wel een rol spelen bij het uitnodigen van onderzoekers om over hun onderzoek te komen vertellen in primair, secundair en tertiair onderwijs. DUCARP kan ook een rol spelen bij het beter verbinden van onderzoek en onderwijs, in de Caribische regio en in het hele Koninkrijk. Voor deze activiteiten zal het nodig zijn om met partners en programma's binnen en buiten het Koninkrijk[10] samen te werken.

10 Binnen het Koninkrijk: *Kingdom Mobility Plan* van OCW-BZK en de onderwijsinspanningen van de NWO Programme Chairs; internationaal: ERASMUS+

"Een hechte band en goede wissel-werking tussen onderzoek en onderwijs zijn voor beide heel belangrijk."

Eugene Holiday

8.2.3 Advies & research support

Sinds 2019 komen onderzoekers van álle publieke universiteiten binnen het Koninkrijk in aanmerking voor onderzoeksubsidies van NWO (en deels ook van ZonMw). Voordien waren er weinig mogelijkheden om nationale onderzoeksubsidies te verwerven. Daarnaast bestaan er ook Europese en internationale fondsen waar de instellingen en wetenschappers van de Caribische eilanden een beroep op kunnen doen. Echter, de complexiteit van het systeem van onderzoeksfinanciering en de beperkte capaciteit van kleinschalige instellingen maken het lastig om de bestaande mogelijkheden goed te benutten. Nederlandse universiteiten en academische centra hebben allemaal zogenaamde 'research support offices' (RSO) opgericht om hun onderzoekers op mogelijkheden te attenderen en om hen administratieve taken bij het aanvragen van subsidies uit handen te nemen. 'Research support' zit op de Caribische eilanden nog in de kinderschoenen. DUCARP moet een belangrijke rol spelen bij het adviseren over nationale en internationale financieringsmogelijkheden en het kan een bijdrage leveren aan het stapsgewijs opdoen van ervaring met research support. Hiervoor is een goede samenwerking met de regionale onderzoeksinstellingen, de diverse EU-informatiepunten op de eilanden, en met Nederlandse RSO's en kennisinstellingen van groot belang.

8.3 Structuur en reikwijdte

DUCARP moet een netwerkorganisatie en platform van en voor de kennisgemeenschap van de zes eilanden worden. Het platform zal zich op alle Caribische eilanden van het Koninkrijk richten, ongeacht hun staatsrechtelijke positie. Binnen de kennisgemeenschap is er grote behoefte aan meer verbinding en samenhang tussen de zes eilanden en ook tussen de eilanden en Nederland. Als onderdeel van NWO kan DUCARP de verbinding met Nederland o.a. door het nationale netwerk en de institutionele relaties van NWO versterken. Als inhoudelijk netwerk kan DUCARP het Koninkrijk van binnenuit versterken. Uit de gesprekken bleek duidelijk dat deze ambitie zonder fysieke aanwezigheid op alle zes de eilanden waarschijnlijk niet te realiseren valt. DUCARP kan daarom het beste als een netwerk met zes ankerpunten vormgegeven worden, waarbij één knooppunt als administratief centrum fungeert.

"Je hebt boots on the ground nodig. Mensen moeten naar je toe kunnen komen, echt contact is belangrijk om ook lokaal wortel te schieten."

Glenn Thodé

Gezien de academische focus van het netwerk ligt het voor de hand de knooppunten waar mogelijk bij universiteiten onder te brengen. Dat zorgt voor een adequate inbedding, vergroot de kritische massa en voorkomt isolatie. Op eilanden waar geen publieke universiteit aanwezig is, kan het ankerpunt in samenwerking met een (of meerdere) lokale, kennis-gerelateerde organisatie(s) opgezet worden. De standplaats van het huidige CNSI, Sint Eustatius, lijkt door de betrekkelijk grote geografische isolatie als centrum van het toekomstige netwerk niet goed geschikt. Wij stellen daarom voor het centrum op Sint Maarten te vestigen. Dit eiland is makkelijker bereikbaar en beschikt over een eigen universiteit. Door deze standplaats kan de betrokkenheid van de kleinere Bovenwindse Eilanden (t.o.v. de grotere Benedenwindse Eilanden) beter geborgd worden.

Het huidige CNSI kan als het ankerpunt van het toekomstige netwerk op Sint Eustatius dienen. De universiteiten van Curaçao en Aruba zijn de aangewezen instellingen voor het vestigen van een ankerpunt op deze twee eilanden. Op Saba en Bonaire zien wij een aantal mogelijkheden voor het aanhaken van ankerpunten. In de implementatiefase moet hierover een nader besluit genomen worden. Het ankerpunt op Aruba zou extra versterkt kunnen worden om de coördinatie tussen de bovenwindse en de benedenwindse eilanden te faciliteren.

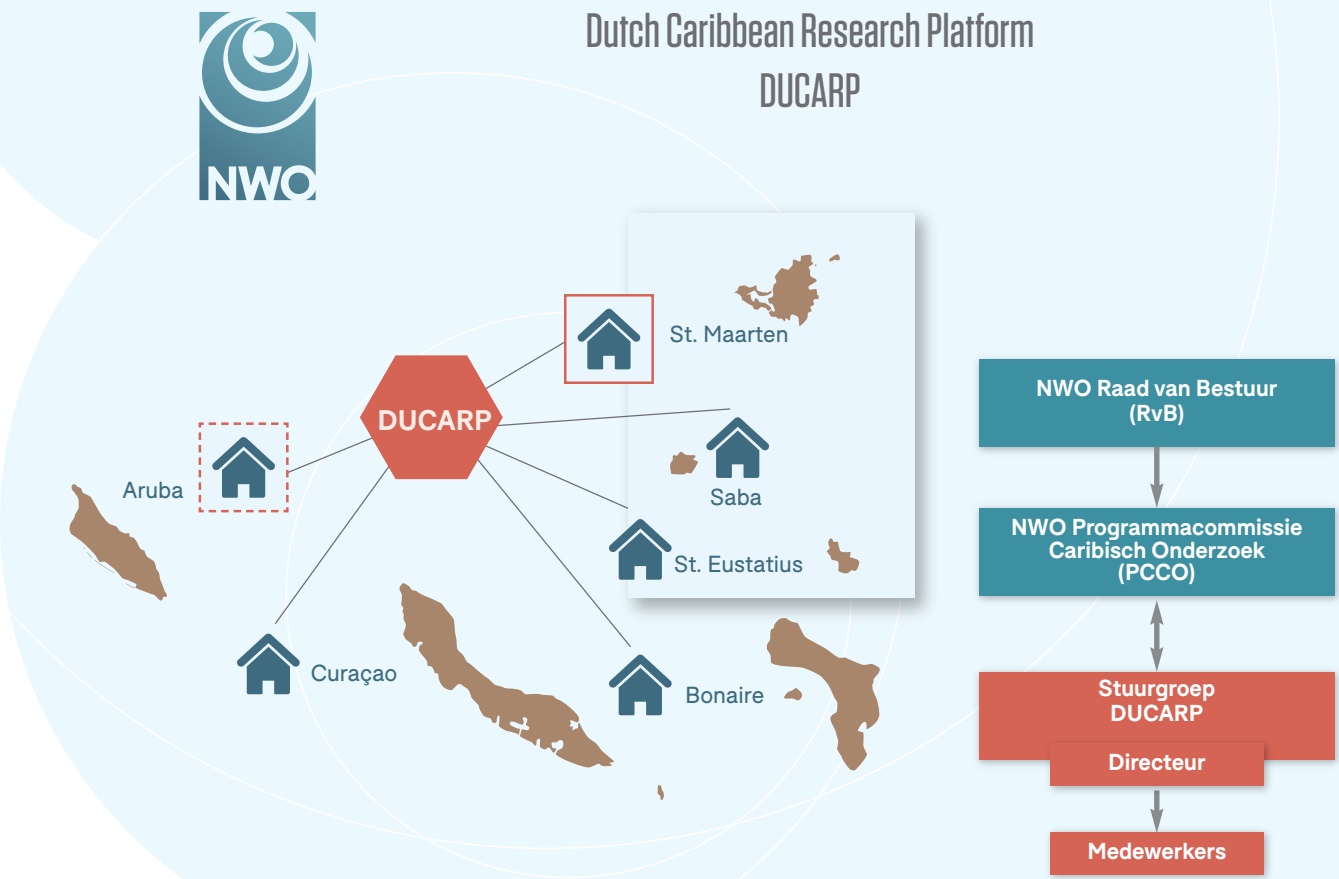
8.4 Governance en inbedding

DUCARP wordt een faciliterend en verbindend netwerk. Organisatorisch en bestuurlijk kan het netwerk het beste zo nauw mogelijk verbonden worden met het door OCW ingestelde NWO-subsidieprogramma Caribisch Onderzoek, waaruit o.a. de onderzoeksactiviteiten van de nieuwe Programme Chairs gefinancierd worden. Een dergelijke inbedding zorgt voor synergie en kruisbestuiving tussen DUCARP en initiatieven binnen het subsidieprogramma. In deze constructie zou de Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO) zowel DUCARP als ook het NWO-subsidieprogramma bestuurlijk overzien en aansturen; de PCCO rapporteert in de toekomst (naar verwachting) direct aan de Raad van Bestuur (RvB), het hoogste bestuursorgaan binnen NWO. Ook de Caribische Kennisagenda, die thans in ontwikkeling is, zal worden begeleid door de PCCO.

"Eigenaarschap is zeer belangrijk, de inhoudelijke prioriteiten moeten van de eilanden komen. Maar eigenaarschap moet niet organisatorisch zijn, het CNSI moet neutraal en onafhankelijk blijven."

Glenn Thodé

Regionaal eigenaarschap zal alleen ontstaan als DUCARP over een stuurgroep beschikt waarin relevante groepen en instellingen van de Caribische eilanden (incl. diaspora) goed vertegenwoordigd zijn. Vooral hun stem moet gehoord worden. Heldere procedures moeten voor transparantie en vertrouwen zorgen. Tijdens de implementatiefase (zie 8.6 hierna) zullen de bevoegdheden van deze stuurgroep nader moeten worden uitgewerkt en vastgelegd in een reglement, alsmede de onderlinge verhoudingen tussen de directeur van DUCARP, de stuurgroep, de PCCO en de RvB. Voor de taken van de stuurgroep, die tenminste vier keer per jaar bijeenkomt, kan gedacht

Figuur 1: Schets van de structuur en governance van DUCARP

worden aan het jaarlijks goedkeuren van het werkprogramma, het adviseren over de jaarbegroting, het vaststellen van het jaarverslag en het ondersteunen van de uitvoering van het werkprogramma. De stuurgroep zal geen mandaat hebben voor het toekennen van subsidies. De Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO) van NWO kan de rol van een Raad van Toezicht vervullen, terwijl via een bestuursreglement wordt bepaald welke taken de toekomstige directeur en stuurgroep toebedeeld zullen krijgen.

DUCARP krijgt brede netwerktaken en kan daarom het beste geleid worden door iemand die zelf onderzoekservaring heeft, vertrouwd is met onderzoeksorganisaties en over goede netwerk- en managementervaring beschikt, iemand die het kennissysteem op de eilanden en in de rest van het Koninkrijk goed kent en die bereid is om DUCARP proactief een goede plek in het regionale kennislandschap te geven. Deze directeur-coördinator moet bij voorkeur zelf ervaring hebben met natuurwetenschappelijk en sociaal- en geesteswetenschappelijk onderzoek.[11] Zij of hij kan zich omringen met experts

11 Daarom staat in de begroting (bijlage 10.2) als profiel gepreciseerd: STS (Science, Technology and Society studies).

op relevante terreinen, die deels vanuit organisaties zoals NWO, universiteiten en andere instellingen (tijdelijk) gedetacheerd kunnen worden. DUCARP moet als faciliterend netwerk voor continuïteit zorgen maar tegelijkertijd ook wendbaar blijven en kunnen inspelen op veranderingen in de behoeftes en de mogelijkheden van het kennissysteem.

8.5 Gefaseerde uitbouw

DUCARP heeft een modulaire structuur waarbij elementen, functies en activiteiten gaandeweg aan het geheel toegevoegd (of verwijderd) kunnen worden. Om de 2-3 jaar kan bezien worden of het portfolio aan activiteiten en functies aangepast moet worden. Het is belangrijk om met een ambitieuze fundering te beginnen. Bijlage 10.1 geeft een overzicht van taken en activiteiten inclusief suggesties voor een uitbreiding van het takenpakket over resp. twee en vier jaar na de opening van DUCARP.

"De Caribische Eilanden van het Koninkrijk staan ook in een natuurlijke verbinding met andere eilanden in de regio. Dit kan op den duur ook tot de vorming van regionale net-werken in onderwijs en onderzoek leiden."
Eugene Holiday

Voor het bereiken van de hier geformuleerde doelen is het belangrijk dat DUCARP vanaf het begin op alle eilanden aanwezig is en dat de nieuwe structuur meteen een begin kan maken met het oppakken van de meeste kerntaken zoals genoemd in bijlage 10.1 Daarbij hoort vooral het helpen leggen van actieve en zo mogelijk structurele verbindingen tussen onderzoekers en instellingen binnen de Caribische regio en het hele Koninkrijk, het faciliteren van kennisuitwisseling en kennisbenutting en het indirect ondersteunen van onderzoeksactiviteiten. Na een opstartfase van 2 jaar kunnen ook complexere taken zoals het faciliteren van samenwerking in de wijdere Caribische regio en in globale context, het betrekken van stakeholders bij onderzoek, het opbouwen van een database van regionaal onderzoek en onderzoekers en het adviseren over onderzoeksfinanciering opgepakt worden. Op een later tijdstip en na een evaluatie van DUCARP kan overwogen worden het netwerk om te vormen in een regionaal kenniscentrum voor SIDS-gerelateerde vraagstukken (zie bijlage 10.2). Een dergelijke stap kan het kennissysteem in de Caribische delen van het Koninkrijk blijvend versterken. Daarnaast kan een SIDS-kenniscentrum ook in internationale context een goede rol, zo niet een voorbeeldfunctie, vervullen.

8.6 Implementatie

De transitie van het huidige CNSI naar DUCARP moet zorgvuldig gebeuren. Deze paragraaf is als handreiking bedoeld voor de concrete implementatie van de boven geschetste plannen.

De transitie kan het beste vormgegeven en uitgevoerd worden door een tijdelijk benoemde kwartiermaker of een klein kwartiermakers-team dat de verandering van het CNSI op basis van het advies stapsgewijs en in goed overleg met alle betrokken partijen realiseert. De PCCO kan de transitie

bestuurlijk overzien; het bureau NWO kan de transitie administratief begeleiden. Het ministerie van OCW kan de transitie op bestuurlijk-politiek niveau faciliteren.

Het implementatieproces kan ingedeeld worden in grofweg drie fasen. In de beginfase zullen concrete informatie en data verzameld moeten worden die voor de transitie nodig zijn en zal er een operationeel implementatieplan met tijdslijn en nadere financiële en organisatorische uitwerking opgesteld moeten worden. De tweede fase zal voornamelijk bestaan in het maken van afspraken met beoogde partners van de netwerkorganisatie en in het inrichten van werkplekken. Tegelijkertijd moet op zoek worden gegaan naar geschikte medewerkers, incl. een directeur-coördinator van DUCARP, en leden van de stuurgroep. In de derde fase kan de nieuwe organisatie daadwerkelijk vorm krijgen en wordt de lancering voorbereid. Daarbij hoort o.a. het opstellen van transparante werkprocedures en het installeren van de stuurgroep. Fase 3 zal uitmonden in de opening van DUCARP.

De huidige financieringsperiode van het CNSI loopt eind 2022 af. Voor die tijd zal de transitie gereed moeten zijn, zodat de nieuwe organisatie uiterlijk begin 2023 van start kan gaan. De transitie kan ook stapsgewijs uitgevoerd worden, zodat onderdelen en taken van de nieuwe organisatie al voor de einddatum van de huidige financieringsperiode van start gaan.

8.7 Financiële overwegingen

Het huidige CNSI wordt door een jaarlijkse subsidie van k€500 vanuit het Ministerie van OCW gefinancierd. Bij het opzetten van het CNSI in 2013 werd de verwachting uitgesproken dat het CNSI door inkomsten en lokale bijdragen financieel onafhankelijk zou kunnen worden. Deze verwachting is ongegrond gebleken: evenals het CNSI zal ook de hier geschetste opvolger-organisatie alleen met behulp van een structurele bekostiging gerealiseerd kunnen worden. Vanuit de ambitie en visie van DUCARP valt ook te betwisten of een faciliterend platform ter versterking van het regionale kennissysteem zichzelf zou moeten kunnen bedruipen.

In dit advies wordt voorgesteld het huidige CNSI om te vormen tot een netwerkorganisatie met fysieke aanwezigheid op alle zes de Caribische eilanden van het Koninkrijk. Dit kan in financieel opzicht alleen als partnerorganisaties in-kind bijdragen (bijv. kantoorruimte, faciliteiten) leveren en als het huidige CNSI op Sint Eustatius in zijn omvang en takenpakket aanzienlijk afgeslankt wordt. In de gesprekken hebben verschillende organisaties, m.n. de universiteiten, aangegeven in-kind bijdragen voor de realisatie van ankerpunten te zullen leveren. De bemensing van deze vertegenwoordigingen zal vanuit de nieuwe organisatie bekostigd worden; daarbij valt te denken aan gedeelde aanstellingen bij de lokale partnerorganisaties en de nieuwe netwerkorganisatie DUCARP.

Het huidige CNSI beschikt over een jaarlijks budget van k€500. Dit bedrag wordt als ontoereikend beschouwd om de hier geschetste netwerkorganisatie te bekostigen. Met dit budget kunnen deeltijdaanstellingen op de zes eilanden en enkele elementaire kosten worden gefinancierd (zie bijlage 10.2).

Maar de extra menskracht ontbreekt om specifieke activiteiten te organiseren waarmee DUCARP het wetenschapssysteem in de Cariben kan versterken – zoals workshops voor het helpen aanvragen van onderzoeksfinanciering, koppeling van onderzoek met onderwijs, en ondersteuning van de SIDS-agenda. In bijlage 10.2 worden twee scenario's met verschillende ambitieniveaus ('minimaal' en 'solide') op hoofdlijnen uitgewerkt. Het door de verkenners geadviseerde budget van 1,5 M€ per jaar maakt een solide platform-organisatie mogelijk met voldoende personeel en faciliteiten om alle activiteiten uit te voeren die voor de opbouw en versterking van het wetenschapssysteem in het Caribisch deel van het Koninkrijk noodzakelijk zijn. Een derde scenario van 2,25 M€ geeft aan wat nodig zou zijn om DUCARP op termijn door te laten groeien tot een SIDS expertisecentrum. Deze ramingen zijn geen exacte berekeningen maar schattingen dan de te verwachten kosten.

9. Aanbevelingen

De aanbevelingen zijn in eerste instantie gericht aan de instellingen die voor het huidige CNSI verantwoordelijk zijn. In meer algemene zin richten de aanbevelingen zich echter tot alle spelers die voor de verdere ontwikkeling en het goed functioneren van het kennissysteem binnen het Koninkrijk der Nederlanden verantwoordelijk zijn.

Dat zijn naast het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) ook de overheden en kennisinstellingen van de zes Caribische eilanden, de kennisinstellingen in Nederland en de wetenschappelijke gemeenschap binnen het hele Koninkrijk. Een duurzame versterking van het kennissysteem in de Caribische delen van het Koninkrijk en een structurele versterking van de samenwerking binnen het Koninkrijk is voor iedereen wenselijk en voordelig. Dat doel kan alleen gemeenschappelijk bereikt worden.

1. **Zet het voort.** Continueer de investeringen in een structuur die de duurzame ontwikkeling van het kennissysteem in het Caribisch deel van het Koninkrijk aanjaagt en faciliteert. Zo een structuur is een cruciale voorwaarde voor een succesvolle langetermijnontwikkeling van het kennissysteem op de Caribische eilanden. Dit heeft grote meerwaarde in combinatie met het NWO-programma Caribisch Onderzoek en als ontmoetingsplek en draaischijf ván en vóór de wetenschap op de zes Caribische Eilanden van het Koninkrijk.

2. **Bouw een breder netwerk.** Laat het huidige CNSI een transitie ondergaan naar DUCARP, een inhoudelijk en geografisch breed aangelegd netwerk, met een wetenschaps-brede missie en met fysieke ankerpunten op alle zes de eilanden. Verbind de nieuwe organisatie zo goed mogelijk met bestaande structuren en initiatieven op de eilanden en in het hele Koninkrijk.

3. **Ván en vóór de eilanden.** Leg het inhoudelijk eigenaarschap en het initiatief voor activiteiten zo veel mogelijk bij de onderzoekers, instellingen en gemeenschappen van de eilanden. Zet een stuurgroep op die voornamelijk uit mensen van de eilanden (incl. diaspora) bestaat. Zorg voor hoge inhoudelijke kwaliteit en transparante processen, garandeer de onafhankelijkheid van politieke agenda's.

4. **Creëer een verbindend en faciliterend platform.** Leg de nadruk op het verbinden en ondersteunen van onderzoekers, instellingen, kennisvelden en verschillende vormen van wetenschapsbeoefening op de zes eilanden om zo het wetenschappelijk onderzoek kwalitatief en kwantitatief te versterken. Laat de nieuwe organisatie hét platform worden voor samenwerking en uitwisseling op het terrein van academisch, toegepast en praktijkgericht

onderzoek, incl. kennisbenutting, outreach en onderwijs, tussen de eilanden, binnen het hele Koninkrijk en met internationale partners.

5. Naar een SIDS-kenniscentrum. Gebruik een breed gedragen, door een open dialoog uit te werken Caribische Kennisagenda (mede op basis van een eerder uitgevoerde enquête) als inhoudelijke blauwdruk voor de nieuwe organisatie. Overweeg na positieve evaluatie en met extra investering het platform door te ontwikkelen naar een volwaardig, regionaal kenniscentrum voor SIDS-vraagstukken, gericht op de Caribische eilanden van het Koninkrijk, dat kennis bundelt en investeringen voor onderzoek aantrekt en in de regio transparant uitzet.

6. 'Here to stay'. Zie de nieuwe organisatie niet als een tijdelijke structuur maar als een permanent onderdeel van het kennissysteem van het Koninkrijk der Nederlanden, primair gericht op de zes Caribische eilanden, maar van belang voor onderzoekers en instellingen van het hele Koninkrijk. Evalueer het geheel periodiek en laat de activiteiten van de nieuwe organisatie zo goed mogelijk aansluiten bij de behoefte van het kennissysteem op de Caribische eilanden van het Koninkrijk en daarbuiten.

10. Bijlagen

10.1 Catalogus van bouwstenen
10.2 Financiële uitwerking (3 scenario's)
10.3 Lijst van gesprekspartners
10.4 Rapport workshop met jonge academici en professionals
10.5 Opdracht aan verkenners
10.6 Lijst met afkortingen

Bijlage 10.1 - Catalogus van bouwstenen

Op basis van de gevoerde gesprekken werd tijdens de verkenning onderstaande 'catalogus van bouwstenen' voor DUCARP opgebouwd. In tabel 10.1.1 zijn deze kort aangeduid. In hoofdstuk 7. hebben wij een karakterisering in meer algemene termen gegeven. Deze bouwstenen geven een overzicht van alle in overweging genomen opties. Niet alle bouwstenen werden voor het geadviseerde model gebruikt.

Tabel 10.1.1 - Bouwstenen voor een toekomstig CNSI

De kleur van de tekst geeft aan of een bouwsteen vanaf 2023 (■ zwart), vanaf 2025 (■ rood) of vanaf 2027 (■ blauw) gerealiseerd zou moeten worden, of niet gebruikt (■ grijs) werd.

1.	**Activiteiten** - Wat moet het CNSI van de toekomst doen?
A	Versterking kennisinfrastructuur Cariben
1A1	Faciliteren van de samenwerking tussen de universiteiten in Cariben en binnen het hele Koninkrijk
1A2	Contactpunt, wegbereider en partner voor Europees-Nederlandse universiteiten die onderzoek in de Cariben willen doen
1A3	Contactpunt, wegbereider en partner voor onderzoekers in de Cariben die willen samenwerken met Europees-Nederlandse universiteiten
1A4	Verbindende rol tussen onderzoekactiviteiten van universiteiten en andere onderzoek-instituten op Cariben onderling en met instellingen in Europees Nederland
1A5	Hulp bieden bij en proactief initiëren van onderzoekaanvragen aan financiers zoals NWO, ZonMw, RVO, EU, VN, OECD; contact leggen en uitwisseling faciliteren met research support units in NL en elders; (dit kan vloeiend overgaan in het 'flankerend beleid' van NWO waarin deze functies centraal staan)
1A6	Verbinding tussen onderzoek en onderwijs versterken
1A7	Platform voor uitwisseling en samenwerking tussen de 6 eilanden van het Koninkrijk onderling en met niet-Nederlandse Caribische eilanden over onderzoek en daaraan gerelateerde zaken
1A8	Internationale samenwerking met partners buiten het Caribisch gebied en Europees Nederland stimuleren en ondersteunen
B	Faciliteren van kennisuitwisseling (tussen onderzoekers)
1B1	Seminars organiseren
1B2	Bemiddeling bieden om bezoekende onderzoekers in te schakelen bij onderwijs op Caribische universiteiten
1B3	Bemiddeling bieden bij het koppelen van Caribische studenten aan Caribische onderzoeksprojecten: dit leidt tot versterking van het onderzoek en heeft als onderwijs-neveneffect dat studenten beter voorbereid worden op het zelf doen van onderzoek
C	Faciliteren van kennisbenutting
1C1	Eigen nieuwsbrief, website, vlog en blog
1C2	Hulp bij publiceren in lokale media en in internationale wetenschappelijke tijdschriften
1C3	Organiseren van specifieke en relevante stakeholder-bijeenkomsten met en voor onderzoekers
1C4	Hulp bij vertalen van onderzoek naar beleid

D	Ondersteuning van onderzoek
1D1	Onderdak bieden of bemiddelen voor bezoekende onderzoekers
1D2	Basale onderzoekinfrastructuur bieden (Internet, seminarruimtes, toegang tot internationale databases)
1D3	Database opbouwen en onderhouden met vertegenwoordigers van alle onderzoekgerichte groepen, instituten en NGO's in en voor het Caribisch gebied

E	Adviseren over onderzoeksfinanciering
1E1	Adviseren aan de PCCO en/of ander bestuurlijk orgaan binnen NWO
1E2	Adviseren aan andere onderzoek initiërende instituties zoals de Nederlandse ministeries

F	Eigen onderzoek doen
1F1	Eigen geestes- en sociaal-wetenschappelijk onderzoek doen
1F2	Eigen natuurwetenschappelijk onderzoek doen

2.	**Thematische invulling** - Wat moet de inhoudelijke focus / breedte worden?
2.1	Alleen natuurwetenschappen, waaronder mariene ecologie
2.2	Alleen sociale en geesteswetenschappen
2.3	Wetenschapsbreed en interdisciplinair; alfa-, bèta- en gammawetenschappen
2.4	Gericht op UN-SDGs onderzoeksprogramma
2.5	Gericht op UN-SIDS onderzoeksprogramma
2.6	Gericht op Caribbean Kennisagenda (nog in ontwikkeling)

3.	**Reikwijdte** - Wat moet de geografische reikwijdte worden?
3.1	Bovenwindse Eilanden, incl. eilanden buiten het Koninkrijk
3.2	Benedenwindse eilanden
3.3	Caribisch deel van het Koninkrijk, d.w.z. alle 6 de eilanden

4.	**Locatie** - Waar moet het CNSI van de toekomst gevestigd worden?
4.1	Alleen op Sint Eustatius
4.2	Alleen op een ander eiland
4.3	Alle bovenwindse eilanden, centrum op één eiland met 'ankerpunten' op andere twee eilanden
4.4	Alle (bovenwindse en benedenwindse) eilanden, centrum op één eiland met 'ankerpunten' op andere vijf eilanden

5.	**Organisatie/inbedding** - Hoe moet een CNSI van de toekomst er qua organisatie en governance uitzien?
5.1	Onder NWO, met eigen stuurgroep
5.2	Onderdeel van een andere bestaande organisatie (UNESCO, Universiteiten, etc.)
5.3	Onafhankelijke organisatie met eigen rechtspersoonlijkheid, bijv. stichting, vereniging

Met de bouwstenen in bovenstaande tabel kunnen verschillende toekomstscenario's gebouwd worden. Bij de selectie en combinatie van bouwstenen zijn de principes (hoofdstuk 6.) leidend. In het schema hieronder (tabel 10.1.2) zijn de bouwstenen gegroepeerd die uiteindelijk tot het advies voor een toekomstig CNSI geleid hebben, zoals beschreven in hoofdstuk 8. De overwogen, maar uiteindelijk niet gekozen bouwstenen staan apart vermeld.

Twee zaken springen in het oog. Ten eerste valt de modulaire opbouw op: in de kolom '2023' staan de bouwstenen waarmee het nieuwe CNSI in 2023 van start zou moeten gaan en in de kolommen '2025' en '2027' is te zien met welke uitbreiding van extra bouwstenen verder gegroeid kan worden. Ten tweede valt op dat de modulaire uitbreiding vrijwel alleen plaatsvindt met uitbreiding van activiteiten. Op de vier andere dimensies dient al bijna de volledige ambitie in 2022 gerealiseerd te worden.

Tabel 10.1.2 - Combinatie van bouwstenen, geordend naar de vijf dimensies, die bij de start van DUCARP in 2023 en in de daaropvolgende fasen gerealiseerd moeten worden.

Dimensies	**Bouwstenen**			
	2023	2025	SIDS expertisecentrum 2027	niet gekozen bouwstenen
Activiteiten	1A1, 1A2, 1A3, 1A4, 1A5, 1A6	1A7, 1A8		
	1B1, 1B2			1B3
	1C1	1C2, 1C3	1C4	
	1D1, 1D2	1D3		
	1E1	1E2		
			1F1, 1F2	
Thematische invulling	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5	2.6		
Reikwijdte	3.3			3.1, 3.2
Locatie	4.4			4.1, 4.2, 4.3
Organisatie/inbedding	5.1			5.2, 5.3

Bijlage 10.2 - Financiële scenario's

Afkortingen

STS: Science, Technology & Society studies; SGW: Sociale- en geesteswetenschappen;
ENW: Exacte en natuurwetenschappen (hier inclusief medische en technische wetenschappen).

Activiteiten, gekoppeld aan kostenramingen	Omschrijving	Scenario 0 onvoldoende (huidig budget)	Scenario 1 minimaal	Scenario 2 solide	Scenario 3 SIDS expertise centrum
Personeel					
Wetenschappelijk personeel* Centraal (Sint Maarten)					
Workshops en masterclasses over onderzoeksvoorstellen schrijven; ondersteuning bij maken van onderzoeksvoorstellen; relevante *calls for proposals* (NWO en EU) identificeren; helpen bij vorming van consortia; juridische, ethische en financiële advisering voor opzetten en uitvoeren onderzoek; organisatie van workshops met experts uit NL of buitenland; expertise voor SIDS agenda en onderzoek; hulp bij organisatie van bijeenkomsten voor onderzoekers met stakeholders; hulp bij het leggen van contacten van onderzoekers naar onderwijs; hulp bij vertalen van onderzoeksresultaten naar beleid.	Directeur (STS profiel)	150	150	150	150
	Medewerker (SGW profiel)		150	150	150
	Medewerker (ENW profiel)			150	150
Versterking SIDS expertise	Medewerker (SIDS profiel)				150
Wetenschappelijk personeel Ankerpunten (Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius)					
Contacten faciliteren binnen en tussen eilanden, tussen onderzoekers en met mogelijke belanghebbenden; helpen bij vorming van consortia	Medewerker (0,5 fte per ankerpunt; gevarieerde profielen)	250	250	250	250
Organisatie van workshops met experts uit NL of buitenland	2de medewerker (0,4 fte per ankerpunt; gevarieerde profielen)	0	200	200	200
Hulp bij organisatie van bijeenkomsten voor onderzoekers met hun stakeholders	3de medewerker (0,3 fte per ankerpunt; gevarieerde profielen)	0	0	150	150
Versterking SIDS expertise	Specifieke aanstellingen met SIDS expertise	0	0	0	400
Niet-wetenschappelijk personeel centraal		30	30	60	100
Niet-wetenschappelijk personeel ankerpunten		0	0	100	200
Infrastructuur					
Huisvesting		pm	pm	pm	pm
Communicatiemiddelen (Internet, telefoon)		pm	pm	pm	pm
Computers, laptops, notebooks, printer, server		10	20	30	30
Seminar ruimte		pm	pm	5	5
Abonnementen bibliotheken en databases		0	10	10	10
Gastaccommodatie					
Centraal		0	10	20	40
Ankerpunten		0	25	35	35
Reiskosten					
Tussen eilanden		20	30	50	50
Tussen Cariben en Europa		10	20	30	70
Stuurgroep					
Vacatiegelden		30	45	45	45
Reiskosten		0	20	20	20
Publiciteit					
Personeelskosten medewerker		0	30	30	30
Vertaalkosten (Nederlands-Engels-Papiamento)		0	5	10	10
Vormgevingshulp		0	5	5	5
Totaal		**500**	**1000**	**1500**	**2250**

Alle bedragen in k€ per jaar.

* Het wetenschappelijk personeel betreft mensen die bij voorkeur eigen ervaring hebben opgedaan met het doen van onderzoek, bijvoorbeeld als promotieonderzoek. Het werk als DUCARP medewerkers zal niet bestaan uit het zelf doen van onderzoek, maar voor een proactieve ondersteuning van onderzoekers en om in die ondersteunende en adviserende rol geloofwaardig te zijn, is wel eigen onderzoekservaring gewenst.

Bijlage 10.3 - Lijst van gesprekspartners

1	dhr.	Richenel Ansano	Bestuur CaribResearch
2	mw.	Ilja Arts	Voorzitter Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO)
3	dhr.	Jeroen Arts	Dossierhouder Caribisch Onderzoek OCW
4	dhr.	Tadzio Bervoets	Directeur DCNA
5	dhr.	Juan Alfonso Boekhoudt	Gouverneur van Aruba
6	dhr.	Erik Boman	Directeur STENAPA, Sint Eustatius
7	dhr.	Henk Brinkhuis	Directeur NIOZ; Raad van Advies CNSI
8	dhr.	Antonio Carmona Báez	President Universiteit van Sint Maarten (USM)
9	dhr.	Wim van den Doel	ex-lid Raad van Bestuur NWO, PCCO
10	dhr.	Ashley Duits	CBHRI; Directeur bloedbank Curaçao
11	mw.	Liesbeth Echteld	Directeur University of Curaçao Research Institute (UCRI)
12	mw.	Lydia Emerencia	Voorzitter Bestuur CaribResearch
13	mw.	Kathleen Ferrier	Voorzitter Nationale UNESCO Commissie Nederland
14	mw.	Alida Francis	Plaatsvervangend regeringscommissaris van Sint Eustatius
15	dhr.	Izzy Gerstenbluth	CBHRI; epidemioloog
16	dhr.	Francio Guadeloupe	Programma Chair; UvA, KITLV
17	mw.	Yvette Halley	Hoofd dienst examens, Sint Maarten
18	mw.	Odile Heynders	Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO)
19	mw.	Corinne Hofman	Voorzitter Raad van Advies CNSI; UL, KITLV
20	dhr.	Eugene Holiday	Gouverneur van Sint Maarten
21	dhr.	Aldrik in 't Hout	Hoofd Caribisch Gebied OCW
22	dhr.	Edwin van Huis	Raad van Advies CNSI; directeur Naturalis
23	dhr.	Jonathan Johnson	Gezaghebber van Saba
24	mw.	Mieke Kalter	Directeur Kabinet van de Gouverneur, Sint Maarten
25	dhr.	Francis de Lanoy	Rector Universiteit van Curaçao (UoC)
26	mw.	Suzanne Larmonie	Directeur Beleid, Ministerie van OWCS, Curaçao
27	dhr.	Han Lindeboom	Raad van Advies CNSI; Wageningen University & Research
28	mw.	Noris de Lis-Santos	Bestuur CaribResearch
29	dhr.	Niek Lopes Cardozo	ex-lid Raad van Bestuur NWO en ex-voorzitter PCCO
30	dhr.	John Marks	Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO)
31	dhr.	Gert Oostindie	Raad van Advies CNSI; directeur KITLV
32	mw.	Joyce Pereira	Bestuur CaribResearch
33	dhr.	Bob Pinedo	Oprichter Fundashon Prevenshon Curaçao
34	mw.	Annemarie Proveyer	Directeur Onderwijs, Ministerie van OWD, Aruba
35	dhr.	Marnix van Rij	ex-Regeringscommissaris Sint Eustatius
36	dhr.	Edison Rijna	Gezaghebber van Bonaire
37	dhr.	Johan Stapel	Directeur CNSI
38	dhr.	Glenn Thodé	Rector Universiteit van Aruba (UA)
39	dhr.	Ron van der Veer	Raadadviseur, Raad van State; bestuur DCNA
40	dhr.	Mark Vermeij	Programme Chair; directeur CARMABI; UvA
41	mw.	Nicole Wever	Beleidsmedewerker, Ministerie van OWCS, Curaçao

Next.Gen workshop, 30 deelnemers, zie bijlage 10.4

Bijlage 10.4 - Rapport workshop met jonge academici en professionals

Strengthening the research environment in the Dutch Caribbean
Inspirational online session for next generation researchers & young professionals

Thursday 8 October
12.00-13.30 hrs Caribbean time | 18.00-19.30 hrs European time

Agenda

11:45 | 17:45	Getting online...
12:00 | 18:00	Opening by Jorien Wuite
12:05 | 18:05	Introduction by Wiebe Bijker
12:25 | 18:25	Parallel break-out sessions A, B, C
12:55 | 18:55	Plenary discussion, moderated by Tanja Fraai
13:25 | 19:25	Closing remarks

Conveners & format

The session will be led by our advisors Jorien Wuite and Wiebe Bijker, in collaboration with Tanja Fraai (WeConnect) and myself (Josef F. Stuefer). There will be a plenary part and 3 smaller discussion sessions.

Main Questions

1. What is needed to improve the structure and functioning of the research system on the six Caribbean islands of the Kingdom?
   Can you illustrate this with your own experience incl. specific problems you may have encountered when doing research or applying research knowledge?

2. If you could design a new NWO-facility to support research on the Caribbean islands, which activities would that new entity ideally perform and which facilities and services would it offer?

3. Ideally, which role should scientific and scholarly research play for the development of the Dutch Caribbean islands and their societies?

Participants

Amber van Veghel, Aronnette Martis, Charissa Granger, Carlvin Brooks, Cherelle Maduro, Daury Jansen, Edrieënna Brandao, Gregory Richardson, Jasmira Wiersma, Julian Isenia, Le Var Richardson, Luigi Maduro, Matthew Halley, Melissa van der Elst-Koeiman, Rocca Chin-On, Soraya Verstraeten, Thaïs Franken, Thaïs Tong, Tibisay Sankatsing Nava, Tishelle Daniel, Tyrillshall Damiana, Vaitiare Mulderij-Jansen, Vashti Tromp, Yannick Frans.

Conveners

Jorien Wuite, Wiebe Bijker, Tanja Fraai.

NWO staff

Ajita Ramautar, Arnold Lubbers, Josef Stuefer, Linda Jongbloed.

Summary of breakout sessions

Breakout Session A (moderator: Edriënna Brandao)

Connect – connect – connect …

The participants stressed the importance of being better connected: with each other, with peers and mentors, and also with information and data. Islands are isolated places by nature. For researchers this isolation is further exacerbated by a lack of means to get to know each other, to interact and to collaborate. Community building and connecting people in a meaningful way, be it in physical or virtual space, was identified as one of the biggest needs for improving and stimulating the scientific environment in the Dutch Caribbean.

Information, data, experience, know-how tend to be very scattered, too. Various participants stressed the importance of having (better) access to scientific data bases as well as other sources of information. They wished for a 'research portal' facilitating data access and information sharing, including access to other people, groups and institutions working on subjects of interest to the islands and their societies. Linking up people would also make work more efficient, especially if they can share infrastructure (e.g. lab facilities), existing knowledge and know-how. The very small scale and the scattered nature of the research system, as well as generally limited resources make better collaboration within and across islands a necessity, participants found. The 'academic isolation' felt by many researchers could (and should) also be decreased by more engagement beyond and across disciplinary 'bubbles'. Current and future challenges call for broad inter- and trans-disciplinary approaches, especially on small islands where everything tends to be tightly interconnected.

Community engagement

The participants of this session spoke out for true community engagement, for generating public support for purposeful research and for creating ownership among local communities, organizations and stakeholders. This, however, requires a change in attitude compared to previous initiatives. To illustrate the point, one participant recalled the presence of TNO on Aruba. They were there for a long time but they did not engage with the community; nobody knew what they were doing and why. This is a main obstacle for true local embedding. Similar observations and arguments were put forward for the current CNSI on St. Eustatius. Its visibility and impact were considered extremely low. Most participants had never heard of the CNSI before getting invited to this meeting and those who happened to visit Statia and/or the CNSI got the impression that "*it's **in** the Caribbean, but not **of** the Caribbean*".

Link with universities

Various speakers emphasized the fact that Caribbean universities focus almost exclusively on teaching. The main reason for this is probably a lack of funding for doing research. As a consequence there are quite a few people and initiatives outside the universities which engage in research. A very tight integration of the future CNSI-structure with universities would not be beneficial for this part of the community as collaboration with universities can sometimes be rather difficult. The CNSI should therefore remain largely

independent. To promote research at universities, NWO/CNSI should provide financial assistance for staff members for devoting part of their time to research activities instead of teaching. The heavy focus on teaching, however, can also provide the opportunity for linking up research with education as directly as possible.

Breakout Session B (moderator: Melissa Koeiman)

Community building

Participants started off the discussion by sharing their personal experiences while doing research on and research about the Caribbean Islands. The bottom line of the discussion was an unpleasant, general feeling of being 'left alone' with doing research and with learning how the system works. In other words, the participants identified an urgent need for more connections, more interactions between (young) researchers and other academics, including people who have not yet started doing research and people who have finished their standard academic career paths. To improve this situation, NWO/CNSI could facilitate the creation of an interactive research community, so that people can more easily find and meet each other, share thoughts and information, and inspire one another. Even among NWO programmes and projects there sometimes is little interaction between researchers and staff, while this would certainly be very welcome and beneficial. The new CNSI could play a central role in facilitating the creation of a broader research community across different scientific fields, institutions, islands and countries.

Concrete ideas

The participants formulated a number of wishes and ideas which may considerably contribute to further developing and sustainably strengthening the research system in the Dutch Caribbean, such as:

a. Provide or organize means which enable scientists to get together, present and share ideas and data, brainstorm, etc.
b. Provide or facilitate the access to relevant data bases;
c. Organize regular events where scientists come together, present their results and discuss issues of general relevance to the research community;
d. Facilitate connections and interactions with Caribbean universities outside the Kingdom of the Netherlands;
e. Provide or organize guidance and mentorship for newcomers to the research community;
f. Provide or organize courses on different topics, such as introductions to:
   a. the research funding system
   b. grant writing
   c. academic skills
g. Provide guidance and support for (young) researchers who often switch between the Netherlands and the Caribbean Islands.

Lack of facilities

Several participants stressed the lack of basic facilities and infrastructure as a significant barrier for doing research on the Caribbean Islands. Institutions on the islands do not always provide regular services such as appropriate work spaces, basic lab facilities and access to basic services. NWO does not refund such expenses as in the Netherlands they are directly covered by

institutional funding (in Dutch: 'eerste geldstroom') from the ministry to research institutions. This funding line, however, is completely absent in the Caribbean. The participants agreed that grants should therefore include at least some budget for covering overhead costs, otherwise money spent on research may not reach its full potential.

Breakout Session C (moderator: Vashti Tromp)

Strengthening of ties

The presentation of the exploration on the future of the CNSI already contained many points of importance, such as the focus on strengthening the collaboration between the three existing universities in the Dutch Caribbean region.

Based on experience in Statia, the CNSI currently functions in a problematic way. The institute is not present on the other islands of the Dutch Caribbean region, but it is also not embedded in the local community of Statia. There are existing barriers for the community to enter the CNSI, which leads to the suggestion that a future institute should be embedded and positioned within the local populations. This, in turn, strengthens the local Caribbean communities' ownership. In doing so, not only local researchers, but the communities alike are empowered, which would be significant impact of a future institute. This will also ensure that research addresses local challenges and needs primarily. Of great importance to ensure such embedding is largely to be found in the profile of the person(s) running a future CNSI.

The criteria for embedding however need to be made clear: even though engagement with the local community is of key importance, the question rises what a realistic benchmark is to achieve this. Just like in The Netherlands, only a small part of any community has affinity with scholarly and scientific research.

The future CNSI should have the strengthening of ties as one of the central functions, which can be achieved in different ways. Conferences for Caribbean researches can be organized (both local and diasporan), the sharing of information can be facilitated, collaborative research with local communities can be further developed. For this to succeed, it is imperative the CNSI develops a new vision on what research entails: who is seen as researchers and by whom? What is considered to be research, what is considered to be useful knowledge? Who produces or contributes to knowledge, whose needs are foregrounded, who is acknowledged? These questions need to be answered from local Caribbean perspectives.

Sustainable support for young scholars and scientists

The future CNSI can be financed as an institute of/under NWO, but this begs the question what role the institute intends to take: should it be leading or supportive? Such a decision should be made, again, rooted in local Caribbean needs and reality.

Another central role of the future CNSI is facilitating access to research funding for the Caribbean. Through the connection with NWO it would be

valuable to be informed and supported when it comes to grant writing skills and identify relevant opportunities, focusing on Caribbean-based consortia. The future CNSI could represent the interests of Caribbean-based consortia and individual researchers at NWO – put research themes on the agenda, signal problematic procedural obstacles that bar Caribbean applicants from entering a level playing field and identify or advise for specific Caribbean-focused calls. A future CNSI would serve (young) scholars well by providing (infrastructure for) courses on research skills, networking, academic leadership, grant writing, and so on.

For the future CNSI to have societal and scholarly/scientific impact, a key focus should be on young scholars (MA, MSc, PhD). A funding program specifically aimed at funding talented PhD research in the region will strengthen the local knowledge infrastructure and eventually support sustainable capacity building. In order to support this even further, a suggestion is made for 'career track funding': talented MA/MSc students can develop themselves in a research-master course, followed by PhD-research, followed by a postdoc position. This will add to local and regional capacity building and overcome the precarious situation of funding for young researchers in academia in this context. This would retain knowledge and skills and ensure young scholars are not leaving the region in order to seek additional PhD/postdoc opportunities.

Mobility grants would further improve local and regional capacity building, as it enables scholars and scientists to temporarily expand on their skills and expertise, but also bring their own expertise (research and teaching) amongst the islands of the Dutch Caribbean region.

Bijlage 10.5 - Opdracht aan de verkenners

Opdracht verkenners toekomst CNSI

Op verzoek van, en met het mandaat van de Raad van Bestuur van NWO benoemt de Programmacommissie Caribisch Onderzoek (PCCO) tijdelijk een verkennersteam bestaande uit twee leden, één voor de Caribische Eilanden en één voor Nederland, met de opdracht om mogelijke toekomstscenario's voor het Caribbean Netherlands Science Institute (CNSI) te ontwikkelen, en over vervolgstappen te adviseren.

1. Uitgangspunten verkenning

1.1 Het streven naar een duurzame structuurversterking van het kennissysteem op de Caribische eilanden van het Koninkrijk vormt de aanleiding voor, en het doel van de verkenning. Het gaat niet om een evaluatie, maar om een verkenning van de mogelijkheden.

1.2 De verkenners zijn vrij om alle opties en scenario's te verkennen, van voortzetting zonder verandering tot niet voortzetten, incl. alle tussenliggende mogelijkheden.

1.3 De verkenners staan boven de partijen. Op basis van algemene input en gesprekken met relevante stakeholders op de eilanden en in Nederland ontwikkelen zij scenario's voor de toekomst van het CNSI.

2. De verkenners

2.1 Het verkennersteam bestaat uit twee leden (zie concept profielschets hieronder), die samen één coherent eindrapport incl. advies opleveren. De verkenners rapporteren aan de PCCO.

2.2 De verkenners ontvangen een adequate vergoeding uit het programmabudget; additionele kosten, bijv. reizen, worden ook uit het programmabudget vergoed.

3. Profiel verkenners

3.1 De verkenners zijn onafhankelijk en adviseren op persoonlijke titel. Zij hebben affiniteit met de kenniswereld in Nederland en op de Caribische eilanden van het Koninkrijk; zij beschikken over een brede blik, een verbindend karakter, enig gezag en ervaring in adviesaangelegenheden. Zij kunnen op het vertrouwen van de relevante stakeholders rekenen.

3.2 De verkenners hebben geen persoonlijke belangen of directe betrokkenheden bij het CNSI en de openstaande NWO *Call for Programme Chairs*.

3.3 De verkenners kunnen in de periode van dit project een deel van hun tijd (tegen vergoeding) vrijmaken voor deze taak.

3.4 De verkenner voor de eilanden is goed ingevoerd in de Caribische regio van het Koninkrijk en heeft kennis van de verhoudingen in de regio.

3.5 De verkenner voor Nederland heeft bestuurlijke ervaring en beschikt over een relevant netwerk bij kennisinstellingen (universiteiten, HBO's) en bij ministeries.

3.6 De verkenners stellen zich politiek neutraal op.

4. Vragen aan de verkenners

4.1. Hoe kan het CNSI van toegevoegde waarde zijn voor een duurzame structuurversterking van het kennissysteem op de Caribische eilanden?

4.2 Wat is een adequate toekomstige organisatievorm, incl. business model en governance voor het CNSI?

4.3 Wat is een goede standplaats/ locatie voor het CNS (incl. opties zoals gedistribueerde faciliteit of virtueel centrum)?

4.4 Welke activiteiten en/of diensten moet het CNSI in de toekomst wel en niet leveren?

4.5 Wat is de relatie tussen het toekomstige CNSI en het onderzoeksprogramma Caribisch Onderzoek, m.n. de Programme Chairs en hun onderzoeksprogramma's (incl. communicatie, outreach, capacity building)?

4.6 Wat is de relatie tussen het toekomstige CNSI en regionale kennisinstellingen (universiteiten, scholen stichtingen, ...) en hun activiteiten?

4.7 Wat is de relatie tussen het toekomstige CNSI en Nederlandse kennisinstellingen (universiteiten, hogescholen, TO2-instellingen, ...)?

4.8 Hoe verhoudt zich het toekomstige CNSI tot de overheden van de onafhankelijke eilanden binnen het koninkrijk en tot de Nederlandse overheid?

4.9 Wat is het benodigde budget voor het toekomstige CNSI en waarvoor wordt het budget (op hoofdlijnen) ingezet?

4.10 Wie heeft er iets aan en wie betaalt mee aan het CNSI van de toekomst?

4.11 Hoe kan het CNSI in de Caribische regio duurzaam verankerd en ingebed worden? Sluit het toekomstige CNSI aan bij concrete regionale plannen en projecten (zo ja, bij welke)?

5. Gesprekpartners

5.1. De verkenners zijn vrij in het kiezen van gesprekspartners voor deze opdracht. Als handreiking worden in bijlage 1 suggesties gedaan van relevante personen en instellingen waar de verkenners mee zouden kunnen spreken.

6. Werkwijze

6.1 De PCCO benoemt de verkenners en licht de opdracht in een gemeenschappelijke vergadering toe. Vervolgafspraken kunnen op wens van de PCCO en/of de verkenners ingepland worden.

6.2 Het bureau NWO levert de benodigde achtergrondinformatie voor de verkenners.

6.3 De verkenners voeren gesprekken met relevante partijen op de Caribische eilanden en in Nederland en werken op basis daarvan een gemeenschappelijk rapport met mogelijke toekomstscenario's voor het CNSI uit.

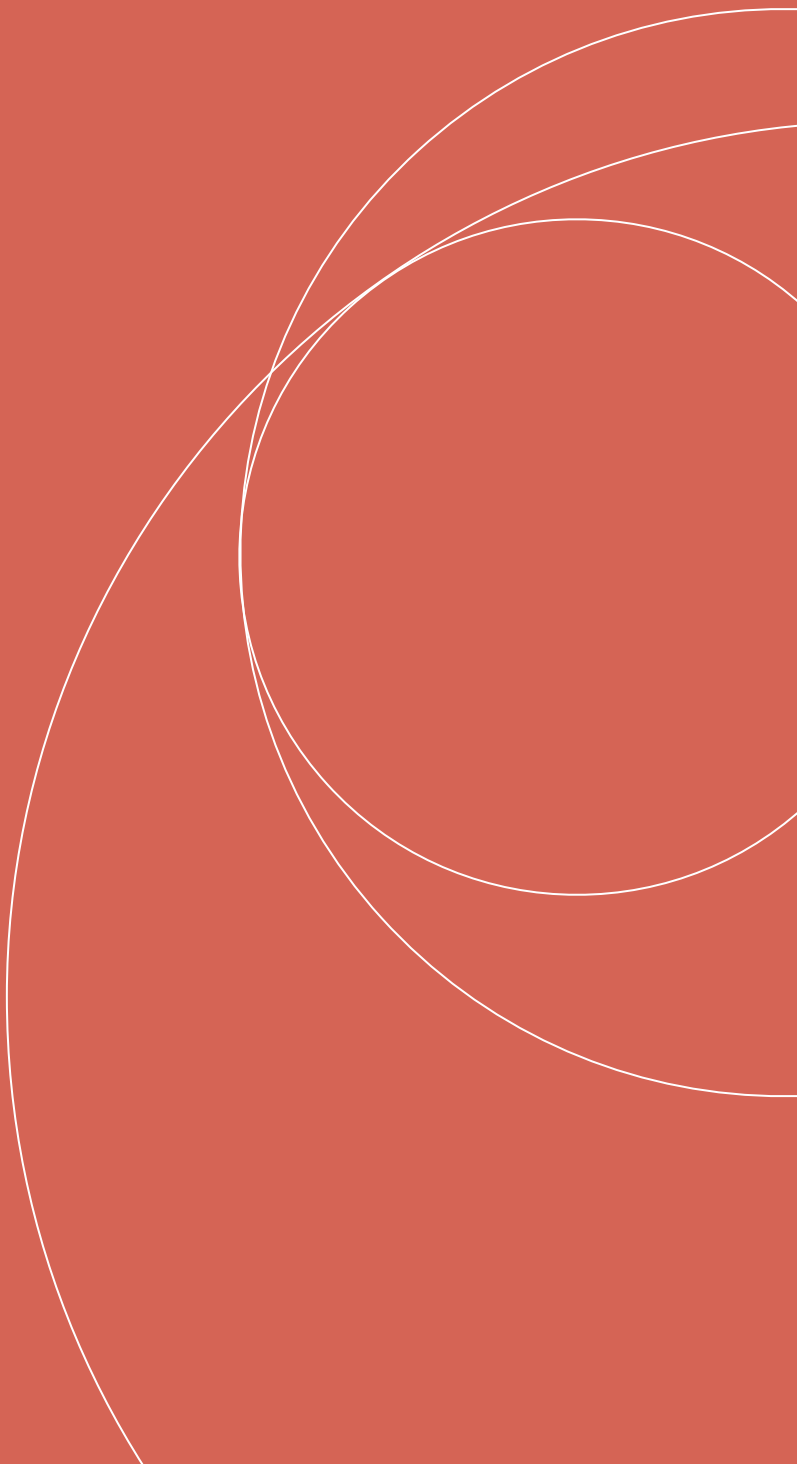
6.4 De scenario's en de adviezen van de verkenners liggen binnen de kaders die door de opdracht van het Ministerie van OCW aan NWO en door NWO-interne besluiten gesteld zijn (zie opdrachtbrieven, MoU's, besluiten RvB).

6.5 De verkenners worden door het bureau van NWO ondersteund.

6.6 De verkenning wordt projectmatig binnen een termijn van 3-4 maanden uitgevoerd.

Bijlage 10.6 - Lijst met afkortingen

AMA	Asosiashon Mediko di Antias
CARAF	Caribbean Research Acquisition Forum
CARMABI	Caribbean Research and Management of Biodiversity
CBHRI	Curaçao Biomedical & Health Research Institute
CNSI	Caribbean Netherlands Science Institute
DCNA	Dutch Caribbean Nature Alliance
DUCARP	Dutch Caribbean Research Platform
EU	Europese Unie
IPA	Instituto Pedagogico Arubano
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
NIOZ	Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OCW	Nederlands Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
PCCO	NWO Programmacommissie Caribisch Onderzoek
RvA-CNSI	Raad van Advies
RvB	NWO Raad van Bestuur
SAMOA	SIDS Accelerated Modalities of Action
SDG	Sustainable Development Goals
SIDS	Small Island Development States
SISSTEM	Sustainable Island Solutions through Science, Technology, Engineering and Mathematics
UA	Universiteit van Aruba
UoC	Universiteit van Curaçao
USM	Universiteit van Sint Maarten

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

NWO Den Haag
Laan van Nieuw Oost-Indië 300
2593 CE Den Haag
Postbus 93138
2509 AC Den Haag

+31 (0)70 344 06 40
www.nwo.nl

NWO Utrecht
Winthontlaan 2
3526 KV Utrecht

+31 (0)30 600 12 11
NWO-I: info-nwoi@nwo.nl

